

ökoszisztéma-
szolgáltatások

a természet ajándékai

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

Az ökoszisztéma-szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályi és intézményi környezet bemutatása

sokszínű zöld
a természetem

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

ökoszisztéma-
szolgáltatások

a természet ajándékai

KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok.

Nemzeti ökoszisztéma-szolgáltatások térképezése és -értékelése projektlem
(NÖSZTÉP)

II/2E. 2.1.1.

AZ ÖKOSZISZTÉMA-SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI ÉS INTÉZMÉNYI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

Szerkesztette: Dr. Riskó Andrea

sokszínű zöld
a természetem

Kedvezményezett: Agrárminisztérium

Budapest, 2017.

Agrárgazdasági
Kutatóintézet

LECHNER
TUDÁSKÖZPONT

TERMÉSZETVÉDELMI

AGRÁRMINISZTERIUM

ATK

ÖKOLÓGIAI
KUTATÓKÖZPONT

A dokumentumot készítette:

Konzorciumvezető: Agrárminisztérium

A projektben résztvevő partnerintézmények:

Lechner Tudásközpont (LTK)

Talajtani és Agrokémiai Intézet (TAKI)

Ökológiai Kutatóközpont (ÖK)

Agrárgazdasági Kutatóintézet (AKI)

Kapcsolat:

Levelezési cím: 1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 9.

E-mail: okoszisztemaszolgáltatások@termeszetem.hu

Információk a projektről: <https://termeszetem.hu/hu>

Hivatkozás:

A publikáció megosztható és sokszorosítható. Felhasználása esetén használandó hivatkozás a következő:

Riskó A., Zlatarov E., Kisné Fodor L., Zsembery Z. (2017): Az ökoszisztéma-szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályi és intézményi környezet bemutatása. *A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok projekt, Ökoszisztéma-szolgáltatások projektelem.* Agrárminisztérium, Budapest, pp. 17

Szövegekzi hivatkozás: Riskó et al. (2017)

DOI szám: [10.34811//osz.jogszabalyikornyezet.tanulmany](https://doi.org/10.34811/osz.jogszabalyikornyezet.tanulmany)

A KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001 „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” című projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), valamint a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program támogatásával valósult meg.

Tartalom

1. Bevezetés, a projekt céljának a bemutatása.....	2
2. Történeti és nemzetközi kitekintés, az Európai Unió szabályozása	2
3. Hazai történeti előzmények.....	3
4. A jogi szabályozási keretek bemutatása.....	4
5. Az intézményi keretek bemutatása.....	11
6. Javaslat a további vizsgálatokra.....	13
7. Felhasznált szakirodalmak jegyzéke	14
8. Mellékletek.....	16

1. Bevezetés, a projekt céljának a bemutatása

A KEHOP-4.3.0-15-2016-00001 számú **project célja a természeti tőke aktuális állapotának, gazdasági-társadalmi értékének meghatározása.** A projekt alapító dokumentuma szerint, az Európai Unió törekvéseivel összhangban, Magyarország is komplex intézkedési rendszerrel kívánja támogatni a biológiai sokféleség védelmét. Ez megköveteli az erőforrások hosszú távú megőrzése mellett a klímaváltozásból következő kihívásokhoz való horizontális alkalmazkodást is. Tekintettel arra, hogy a természeti erőforrások a legtöbb esetben a rövidtávú érdekekkel szemben csak a hosszú távú közösségi érdekek mentén védhetőek, ezért a projekt értelmében a folyamat koordinálását a közérdeket képviselő államigazgatási keretekben szükséges felvállalni, a civil szereplők és szakértői csoportok megfelelő részvételével.

A projekt ezért olyan fejlesztési elemek kidolgozását célozza, amelyek a természeti erőforrások megőrzésének államigazgatási stratégiai alapjait erősítik, és kapcsolódnak az európai irányelvekhez, stratégiákhoz, egyezményekhez. **A projekt keretében konkrét feladat a biológiai sokféleségre és az ökoszisztéma szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályi és intézményi környezet áttekintése és ezzel a természetvédelmi szakterületi igények alkalmazási lehetőségeinek előzetes meghatározása.** Jelen tanulmány célja az előbbiek bemutatása, lehetőséget biztosítva ezzel a későbbiekben a jogfejlesztési irányok meghatározására is.

A közigazgatás intézményi struktúrájában és a hatósági eljárásokban kétfajta megközelítés érvényesül. Az egyik a hagyományos engedélyezési és felügyeleti-ellenőrzési eljárásokon alapul, míg a másik megközelítés a gazdasági, piaci alapú szabályozáson. A tanulmány – a természetvédelmi jogi szakterületi igények feltérképezésén túl – a piaci szabályozók beépülési lehetőségeit is bemutatja a hagyományos struktúrába.

A projektben írt fejlesztések fő célja az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 magyarországi megvalósítását meghatározó, a biológiai sokféleség megőrzésének 2015–2020 közötti időszakra szóló nemzeti stratégiájában [28/2015. (VI. 17.) OGY határozat] foglalt feladatok végrehajtásának elősegítése, módszertani megalapozása, és adatbázisokkal történő támogatása. Ennek keretében – többek között – a jogi és intézményi környezet meghatározása.

2. Történeti és nemzetközi kitekintés, az Európai Unió szabályozása

A biológiai sokféleség megőrzésének gondolatát az 1972-es stockholmi ENSZ Konferencián alapozták meg. A konferencia számos elvet elfogadott, mely a fajok, az ökoszisztémák és a genetikai erőforrások védelmére vonatkozik. Ezt követően 1992-ben a riói ENSZ Környezet és Fejlődés Konferenciája összegezte a folyamatot. A konferencián elfogadták a Riói Nyilatkozatot a Környezetről és a Fejlődésről és a Feladatok a XXI. századra című akcióprogramot. Aláírásra megnyitották az ENSZ Keretegyezményt a Klímaváltozásról és a Biológiai sokféleségről, továbbá a konferencia elfogadott egy ajánlást is az erdők védelméről.

A biológiai sokféleségről szóló egyezmény előírásai értelmében minden részes félnek nemzeti stratégiát kell kidolgoznia a biológiai sokféleség megőrzésére és fenntartható hasznosítására. A biológiai sokféleség magában foglalja a szárazföldi és a vízi ökológiai rendszerek változatosságát, továbbá a fajok közötti és a fajokon belüli (genetikai) sokféleséget. A biológiai

sokféleség fennmaradása alapvetően fontos az emberi élet feltételeinek, illetve a jól-létünknek a biztosítása érdekében. A biológiai sokféleség köréhez tartozik az emberi élethez elengedhetetlen ún. ökoszisztéma szolgáltatások köre is.

Az ökoszisztéma szolgáltatások helyzetével a Millenniumi Ökoszisztéma Felmérés foglalkozott részletesen az ENSZ égisze alatt 2005-ben. A jövő feladata nemzetközi szinten az **ökoszisztéma szolgáltatások** széles körben, többek között a környezetpolitikai döntés-előkészítésben is alkalmazható részletes értékelési módszertanának kidolgozása és végrehajtása. Ez a szolgáltatás többek között **biztosítja az egészséges élelmiszer, a tiszta édesvíz és a tiszta levegő ökológiai alapjait, élőhelyet és gyógyszer-alapanyagot biztosít számunkra, szerepet játszik a katasztrófák, a járványok és betegségek elkerülésében, hatásainak enyhítésében, valamint az éghajlat szabályozásában.** Ezeknek a *területeknek a szabályozása ezért elengedhetetlenül meg kell, hogy jelenjen a jogi és intézményi szabályozási környezetben is.*

Az Európai Unió magyar elnöksége alatt, az Európai Unió 2011 júniusában elfogadta a 2020-ig szóló biodiverzitás stratégiáját. Az Európai Unió célja, hogy 2020-ra megállítsa a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztéma szolgáltatások hanyatlását, és az állapotukat a lehetőségekhez mérten helyreállítsa. Emellett fokozottabb mértékben kíván hozzájárulni a biológiai sokféleség globális csökkenésének mérsékléséhez, vagyis a biodiverzitás védelme területén vezető szerepet szán magának nemzetközi léptékben is.¹

A stratégia **távolabbi elképzeléseket** is megfogalmaz, teljesítésével 2050-re a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások, amelyek együtt az EU természeti tőkéjét jelentik, értékeltek és kellőképpen helyreállítottak lesznek, hozzájárulva ezzel az emberi és gazdasági jól-léthez, elkerülve azon katasztrófális változásokat, amelyeket csökkenésük, vagy állapotuk további romlása okozna.

Az EU-s stratégia **6 célkitűzést**, s azokhoz kapcsolódóan összesen **20 specifikus intézkedést**, vagy akciót határoz meg, amelyek között a 2. célkitűzés „*az ökoszisztémák és szolgáltatásaik fenntartása és helyreállítása*”. A célkitűzés szerint „2020-ra biztosítottá válik az ökoszisztémák, valamint az általuk nyújtott szolgáltatások fennmaradása és fejlesztése a zöldinfrastruktúra hálózat kialakításával és a degradált állapotú ökoszisztémák legalább 15%-nak helyreállításával.” Itt új fogalomként megjelenik **zöldinfrastruktúra, ami a gyakorlati megvalósítás egyfajta területrendezési eszköze**, azzal hogy magába foglal olyan területeket, amelyek ökológiai funkcióval bírnak, azaz az emberek számára ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtanak.

3. Hazai történeti előzmények

A Biológiai Sokféleség Egyezményt már megszületésének évében, 1992-ben aláírta Magyarország, majd az Országgyűlés döntött annak megerősítéséről és az 1995. évi LXXXI. törvénnyel hirdette ki.

¹ EU Biodiversity Strategy to 2020 (COM(2011) 244 final), A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Életbiztosításunk, természeti tőkénk: a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2020-ig teljesítendő uniós stratégiáról.

Magyarország első biológiai sokféleség megőrzési stratégiáját (2009–2014) a harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Program mellékleteként fogadta el az Országgyűlés.

Az élővilág változatosságának továbbra is tapasztalható csökkenése miatt időközben jelentős nemzetközi és európai uniós kötelezettségek születtek, amelyeket be kellett építeni az egyes országok adottságaihoz igazodva a nemzeti tervezési folyamatokba, amelyet a biológiai sokféleség megőrzésének 2015-2020 közötti időszakra szóló új nemzeti stratégiája tartalmaz.

A biológiai sokféleség megőrzés 2015–2020 közötti időszakra szóló új nemzeti stratégiája azt kívánja elérni, hogy a biológiai sokféleség csökkenése és **az ökoszisztéma szolgáltatások további hanyatlása megálljon Magyarországon 2020-ig, valamint állapotuk lehetőség szerinti javuljon.** Ehhez a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak be kell épülnie a szektorokat áthidaló szakpolitikába, stratégiákba és programokba, valamint azok megvalósításába.²

A hazai stratégia **4 stratégiai területet** különít el, amelyek közül a 2. foglalkozik az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal. (*II. stratégiai terület: A táji diverzitás, a zöld infrastruktúra és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása és helyreállítása*). A célkitűzések közül a 7. és a 8. kapcsolódik szorosan:

7. célkitűzés: *Az ökoszisztémák és az ember számára nélkülözhetetlen materiális és immateriális szolgáltatásaik értékének meghatározása és integrálása a természeti erőforrásokkal való gazdálkodásért felelős átfogó és tematikus stratégiákba, a helyi és országos szintű területhasználatot és területfejlesztést érintő döntéshozatalba.*

8. célkitűzés: *A biológiai és táji diverzitás megőrzését és fejlesztését szolgáló szempontok integrációja az átfogó, valamint az érintett ágazati szakpolitikákba a zöld infrastruktúra és az ökoszisztéma-szolgáltatások eszközzel, különös tekintettel a területi tervezésre.*

A hazai stratégia a célkitűzéseken belül konkrét úgynevezett mérhető célokat és azok elérését szolgáló intézkedéseket, valamint a mérésüket szolgáló indikátorokat is megfogalmaz, amelyhez kapcsolódik a jelen tanulmány összeállítása is.

4. A jogi szabályozási keretek bemutatása

A nemzetközi jogi szakirodalomban az ökoszisztéma szolgáltatások igénybevételére vonatkozó szabályozási rendszereknek alapvetően három típusát különböztetik meg³. A tisztán magán szisztémában (Private Payments for Ecosystem Services- Private PES scheme), magán szervezetek közötti kapcsolatáról van szó, ahol a kifizetés a szolgáltatást nyújtó és az azt igénybe vevő közötti közvetlen kapcsolatrendszeren alapul. A kvóta-kereskedelem (Cap and Trade PES scheme) szisztémában meghatároznak egy végösszeget, melynek értékét felosztják a

² 28/2015. (VI. 17.) OGY határozat a biológiai sokféleség megőrzésének 2015–2020 közötti időszakra szóló nemzeti stratégiájáról

³ Payments for Ecosystem Services (Legal and Institutional Frameworks), IUCN Environmental Policy and Law Paper No. 78

felhasználók között és engedélyezik a kereskedelmet azok között, akiknek nem szükséges engedély, illetve azok között, akiknek további keretre lenne szükségük. A közösségi szisztémában (Public PES scheme) a kormányzat biztosítja a kereteket az ökoszisztéma szolgáltatások igénybevételéhez állami intézmények bevonásával, mely rendszer használati díjakat, adókat, támogatásokat, illetve egyéb pénzügyi ösztönzőket alkalmaz. Számos esetben az ellenszolgáltatás nemcsak pénzügyi természetű lehet, hanem magába foglal egyéb pl. technikai, földhasználati, stb. ellenszolgáltatásokat is.

A tisztán magánrendszerben állami beavatkozás egyáltalán nincsen, magán szervezetek között történik a szerződéskötés és az független az állami támogatásoktól. A szerződéses szabadság elvéből adódóan a felek szabadon állapítják meg a szerződés tartalmát, azaz az ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó erőforrás használatát, fenntartását, helyreállítását. Ennek keretében bármit szabályozhatnak, amit jogszabály nem tilt. Ehhez speciális jogi szabályozás nem szükséges, elegendő a meglévő polgárjogi szabályok alkalmazása.

A kereskedelmi szisztémában, amely jogokat, kvótákat állapít meg és engedélyez, a rendszer azok használatát, adásvételét szabályozza. A hatóságok által kibocsátott kvóták tovább értékesíthetőek, illetve a rendszer magába foglalhatja annak a lehetőségét is, hogy valamely természeti erőforrás károsításaért, megsemmisítéséért másutt helyreállítási munkákat kell végezni a beruházó által, illetve egy harmadik fél által végzett helyreállítási tevékenységet szükséges a beruházónak megfinanszíroznia. Ez a szisztéma egy már jóval komplexebb jogi szabályozást kíván meg, így pl. annak a pontos meghatározását, hogy mely tevékenységeknek lehet negatív hatása az ökoszisztéma szolgáltatásra, milyen változások fogadhatóak még el, a helyreállításra, kompenzációra vonatkozó szabályok felállítása, biztosítás, illetve biztosítékadás kikötése. Ezek körébe vonhatóak ún. közvetett, vagy horizontális jogszabályok megalkotásai, illetve felülvizsgálatuk is.

A közösségi szabályozásban van a legmagasabb szintű állami részvétel, amelyben legalább egy állami, vagy helyi önkormányzati szerepvállalónak kell lennie a szerződő felek között. Ez a rendszer a leginkább alkalmas arra, hogy ahol még nem alakult ki az ökoszisztéma szolgáltatások piaca, ott azt stimulálja. Ez a helyzet pl. a fejlődő országokban. Másutt a „jó kormányzás” és a jogbiztonság (kiszámítható piaci viszonyok) elve érdekében állapítanak meg állami, illetve helyi, önkormányzati szabályokat, ahol a közösségi szereplők felhatalmazása szükséges ahhoz, hogy pl. részt vehessenek különböző projektekből, szerződéseket köthessenek, illetve az állami (önkormányzati) szerepvállaló eladóként, vevőként, vagy beruházóként, illetve használóként szerepelhessen az ökoszisztéma szolgáltatás igénybevételében. Ez a rendszer kiegészül egy monitorozó és felügyelő független hatósággal, amely egyértelmű jogokkal és felelőséggel rendelkezik a rendszer jogszerű működtetése érdekében. A jogrendszer erre vonatkozóan egy differenciált jogi szabályozást vezet be.

A különböző szisztémák jellemzőit az alábbi táblázat mutatja be:⁴

Az ökoszisztéma szolgáltatások szabályozásának a típusa	Jogi keretek szükségessége	A jogi keretek szerepe
Magán-típus	Alacsony-közepes	<ul style="list-style-type: none"> - Elősegítse a helyben maradás elvét - Fokozatosság legyen a helyi és a regionális, illetve nemzeti szintek között
Kereskedelmi-típus	Magas	<ul style="list-style-type: none"> - Kereskedelmi szisztémát hozzon létre - Szabályozza a kereskedelmi szisztémát - Ellenőrizze a piacot
Közösségi-típus	Magas	<ul style="list-style-type: none"> - Elősegítse az ökoszisztéma szolgáltatások kereteinek fejlődését - Jobbiztonságot teremtsen - Biztosítsa a jó kormányzást

Tekintettel arra, hogy a projekt értelmében a folyamat koordinálását állami keretek között szükséges megoldani és figyelemmel arra, hogy a hazai meglévő jogi szabályozásban már megteremtődtek az ökoszisztéma szolgáltatás alapjai, ezért a tanulmány a közösségi típus keretében vizsgálja az ökoszisztéma szolgáltatásokra vonatkozó jogi és intézményi kereteket.

A szabályozandó jogterületek, a kiválasztott jogi eszközök bemutatása

Alkotmányos szabályozás

Az Alkotmányok, illetve Alaptörvények fő feladata, hogy az alapvető jogokat és kötelezettségeket megállapítsák, kevésbé az, hogy speciális környezetjogi eszközöket, illetve jogszabályokat vezessenek be a jogi szabályozásba. A gyakorlatban ezért az ökoszisztéma szolgáltatásokat az Alkotmányokban, Alaptörvényekben nem szabályozzák. Azonban a legtöbb ország alapvető jogszabálya jogokat és kötelezettségeket ír elő az egészséges környezet biztosítása és a természeti erőforrások megóvása érdekében.

A fejlődő országok körében két ellentétes típusú szabályozás is érvényesül. Ecuador az első, ahol elismerték a természet elidegeníthetetlen jogait a létezéshez, az ökoszisztéma jogaként nevesítve azt. Eszerint a természetnek önmagában van joga a létezéshez, fennmaradáshoz, funkciói regenerálódásához, fejlődéséhez. Más fejlődő ország alkotmánya (pl. Bolívia) ennek épp az ellenkezőjét mondja ki, amikor a természeti erőforrásokat pusztán, mint gazdasági erőforrásokat veszi figyelembe, elsőbbséget biztosítva a gazdasági hasznosításnak a megőrzés helyett.

⁴ Payments for Ecosystem Services (Legal and Institutional Frameworks), IUCN Environmental Policy and Law Paper No. 78

A hazai szabályozásban is csak a fő irányvonalakat adja meg az Alaptörvény. Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy „*vállaljuk, ... hogy a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.*” A P) cikk (1) bekezdése szerint „*a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.*” A 38. cikk (1) bekezdése pedig rögzíti, hogy „*a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.*”

Bár az ökoszisztéma szolgáltatások az Alaptörvényünkben nincsenek kifejezetten nevesítve, azonban azok megőrzése, mint a nemzet közös öröksége, az állam és mindenki kötelezettsége a hazai jogban is. A jogfejlődés azonban a későbbiekben eredményezheti a természet elidegeníthetetlen jogainak és az ökoszisztéma szolgáltatásoknak a megjelenését is az Alaptörvényben. Alaptörvényi szabályozás nélkül is azonban megjelenik az ökoszisztéma-szolgáltatások köre az alacsonyabb szintű jogszabályokban.

Alacsonyabb szintű jogszabályok

Azokat a jogszabályainkat, amelyben már jelenleg is megjelenik az ökoszisztéma szolgáltatás, illetve annak valamely megfelelője, kifejezett jogszabályi kifejezés hiányában is, illetve ahol azok szabályozásának a jövőben helye lehet, az alábbiak szerint csoportosíthatjuk, figyelembe véve a nemzetközi jogi szakirodalmat:

1. Közvetlen – közvetett szabályozók

A felosztás szerint vannak olyan szabályozók, amelyek közvetlenül szabályozzák a környezeti elem, ökoszisztéma szolgáltatást (pl. élővilág, víz, talaj, erdők védelme) és vannak olyanok, amelyek azok igénybevételéhez, hasznosításához kapcsolódnak (pl. földhasználati, polgárjogi, pénzügyi szabályok, kereskedelmi jog, iparjogvédelem)

2. Szektorális - horizontális szabályozók

A környezetjogban ismert a szektorális - horizontális szabályozások szerinti felosztás is. A horizontális jogalkotás jelenti az EU környezetvédelmi jogi szabályozás általános részét, azon szabályozási kérdéseket, amelyek egyaránt vonatkoznak a környezetvédelem valamennyi területére és nem pedig egyes szektorok alkotják a lényegét. (pl. hatásvizsgálati szabályok, területi tervezés, információhoz való jog)⁵

3. Szakmai - gazdasági (pénzügyi) jellegű jogszabályok

E csoportosítás szerint előbbibe a fent is említett szakterületi jogszabályok, míg az utóbbiba a kifejezetten pénzügyi természetű szabályozók tartoznak.

4. Társadalmi részvétel szabályozása

⁵ Bándi Gyula: Az Európai Unió környezetvédelmi szabályozása, KJK-KERSZÖV Bp. 2001

Végzetül vannak, akik a közvetett, vagy horizontális szabályozókba nem sorolják, hanem, külön kategóriaként nevesítik társadalmi részvételt szabályozó normákat (emberi kultúrára, nyilvánosság bevonása a döntéshozatali folyamatokba).⁶

A nemzetközi jogi szakirodalom felveti annak a problémáját, hogy az ökoszisztéma szolgáltatásokra vonatkozó jogi szabályozás kialakítása kihívásokkal terhelt, számos veszéllyel, pl. a jogszabályok széttagozottságával járhat. Könnyen csak egy további jogszabállyá válhat, anélkül, hogy a célját elérné.

Az ökoszisztéma szolgáltatásokra vonatkozó jogi szabályozásnak számos előnye és hátránya is lehet, melyet az alábbi táblázat mutat be:⁷

Előnyök	Hátrányok
Általánosságban véve felhívja a figyelmet az ökoszisztéma szolgáltatások és azok értékének a figyelembe vételére	
Legitimitást kap az erre való figyelem felhívás	
Átfogó jogfejlődést eredményez	A jogi szabályozás a későbbiekben széttagozott lehet
A hatáskörök tisztázottak	A jogi szabályozás komplexitása növekszik
Jogbiztonságot eredményez	Konfliktust eredményez a jogszabályok között
A végrehajtás támogatott	A végrehajtás rosszabb hatásfokú

Az ökoszisztéma szolgáltatások szabályozása összességében iránymutató, mert alkalmas arra, hogy akár az állami akaratot, akár a közösség szemléletét ezek értékeinek, a társadalmi jólétnek a figyelembe vételére ösztönözze. Ugyanakkor ott, ahol az ökoszisztéma szolgáltatások szabályozása már beépült a jogba, még ha csak csírájában is, már van egyfajta kialakult rendszere, amit a későbbi szabályozásnál nem lehet figyelmen kívül hagyni.

A hazai jogi szabályozásban, ezért az alábbi szakterületi, illetve egyéb szabályozásokra kell figyelemmel lenni a közvetlen – közvetett szabályozók szerinti csoportosítást alapul véve:

Szakterületi vagy közvetlen szabályozók

A természeti erőforrásokra vonatkozó, vagy ún. szektorális jogszabályok körében mindenekelőtt a környezetvédelemre és természetvédelemre vonatkozó jogszabályokat értjük általánosságban. A hazai jogi szabályozásban a környezetvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. (a továbbiakban Kvt.) nevesíti az egyes környezeti elemeket (a föld, a

⁶ Opportunities and challenges for mainstreaming the ecosystem services concept in the multi-level policy-making within the EU: [Christian Schleyer](#), [Christoph Görg](#), [Jennifer Hauck](#), [Klara Johanna Winkler](#), (Ecosystem Services: [Volume 16](#), December 2015.),

⁷ Payments for Ecosystem Services (Legal and Institutional Frameworks), IUCN Environmental Policy and Law Paper No. 78

levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevőit). Ugyanakkor további jogszabályok vonatkoznak az egyes speciális ökoszisztémákra (pl.: élővilág, erdők, vadak, halak védelme, növény- és talajvédelem).⁸ A szakterületi jogszabályok szabályozzák az erőforrások megőrzésére, hasznosítására, fenntartására, helyreállítására vonatkozó jogokat és kötelezettségeket. Ezekben a jogszabályokban vagy kifejezetten megjelenik már az ökoszisztéma-szolgáltatás fogalma (pl. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Tvt.) 4. §-ban)⁹, vagy egyéb módon utalnak azok értékére a hasznosításuk során (pl. az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. 68. §-ban írt erdei haszonvételek gyakorlása.)¹⁰ Ugyanakkor a hasznosítás során a természeti tőke megőrzése érdekében már jelenleg is alkalmaznak közgazdasági eszközöket (védett fajok pénzben kifejezett értéke, igénybevételi járulékok a termőföld, talaj, erdő, víz, ásványkincsek igénybe vétele után).

Az egyes környezeti elemek felsorolása, amelyekben jelenleg közvetlenül, vagy más kifejezés használatával, de megjelenik az ökoszisztéma szolgáltatások köre¹¹

Élővilághoz, természet- és tájvédelemhez kapcsolódó szabályozás

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
- 306/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről szóló Keretegyezmény kihirdetéséről

Erdőkhöz (erdei ökoszisztémákhoz, faültetvényekhez) kapcsolódó szabályozás

- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény
- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet
- az erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. törvény

Vadakhoz és halakhoz kapcsolódó szabályozás

- a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény
- a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény

⁸ A Kvt. 3. §-a felsorolja az egyes környezeti elemekre vonatkozó szakterületi törvényeket, ezek nagy része az ökoszisztémákat nyújtó környezeti elemekre is vonatkozik, azonban a felsorolás nem teljes körű)

⁹ Tvt. 4. § r) *definíciója szerint: ökoszisztéma-szolgáltatás: az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk 6. pontja szerint azok a javak (termékek és szolgáltatások), amelyeket az ökológiai rendszer természetes vagy átalakított formájában nyújt, növelve a társadalom és a tagjainak jóllétét.*

¹⁰ Evt. 68. § szerint az erdei haszonvételek fogalmába tartozik: a fakitermelés; az erdészeti szaporítóanyag gyűjtése; a vadászati jog gyakorlása vagy hasznosítása, az elhalt fekvő fa és gally gyűjtése, illetőleg elhalt, száraz ág nyesése; a kidöntött fáról történő fenyőgally, toboz és díszítőlomb gyűjtése; a gomba, vadgyümölcs, virág, illetőleg gyógynövény gyűjtése; a bot, nád, sás, gyékény termelése és fű kaszálása; a méhészeti tevékenység; a fenyőgyanta gyűjtése; cserje kitermelése, élő és elhalt cserjék hajtásainak gyűjtése.

¹¹ A csoportosítás elnevezésénél figyelembe vettük „Az ökoszisztéma-szolgáltatások priorizálása és a priorizálás eredményeinek szintézése” című dokumentumban írt kategória elnevezéseket is ott ahol lehetséges volt

Közvetett szabályozók

A közvetett szabályozók körébe tartoznak azok a jogszabályok, amelyek a természeti erőforrások kezelését általánosságban, vagy pénzügyi kérdésként szabályozzák. Ilyenek pl. a földhasználati, bányászati, épített környezet tervezésére, fejlesztésére, illetve pénzügyi kérdésekre vonatkozó jogszabályok. Ezek jogi szabályozása az ökoszisztéma szolgáltatások igénybevételét pozitív vagy negatív irányba befolyásolni tudják. A közvetett szabályozók közül az alábbi jogszabályokban jelenik meg az ökoszisztéma-szolgáltatások köre:

Földhasználati szabályozás (mezőgazdasági ökoszisztémákhoz kapcsolódó szabályozás)

- a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény
- a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény
- a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény

Ember által létrehozott épített (mesterséges) környezetre (lakott területekre) vonatkozó szabályozás

- az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
- a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet

Pénzügyi, polgári jogi, büntető és szabálysértési jogi szabályozók

- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről
- 44/2016. (III. 10.) Korm. rendelet a 2014–2020 programozási időszakra az Európai Területi Együttműködési Programokból rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról
- 2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről
- 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
- 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról
- a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

A hazai jogi szabályozásban megtalálhatóak az EU közvetlenül alkalmazandó jogi eszközei is, amelyek közül az alábbiak tartalmazzák az ökoszisztéma-szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseket:

Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről számos helyen tartalmazza az ökoszisztéma szolgáltatás fogalmát, illetve az annak védelmében betartandó intézkedéseket.

A COM 2013/249. Az Európai Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a Zöld Infrastruktúráról – Európa természeti tőkéjének növeléséről szintén kapcsolódik az ökoszisztéma szolgáltatásokhoz.

A hazai közvetlen és a közvetett szabályozókban megtalálható, az ökoszisztéma-szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket az 1. számú mellékletben tüntettük fel.

A fentiekén túl vannak még további jogterületek, amelyekhez már jelenleg is kapcsolható az ökoszisztéma szolgáltatások köre, bár a rájuk vonatkozó jogi szabályozás sem kifejezetten, sem ráutaló szóhasználattal nem alkalmazza a fogalmat. Javasolt ezeknél a jogszabályoknál is a jövőre nézve az ökoszisztéma szolgáltatás nevesítése. Ezek részletes áttekintése és felülvizsgálata szükséges a továbbiakban. Ezek körét – tekintettel a jogszabályi kör terjedelmére – külön, a 2. számú mellékletben szerepeltetjük.

5. Az intézményi keretek bemutatása

Az állami környezet-, természetvédelmi feladatok a jelenlegi szervezetrendszerben a Földművelésügyi Minisztériumhoz (továbbiakban: Minisztérium) tartoznak. A minisztérium Környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős államtitkárságán a környezetvédelemmel összefüggő feladatokat a Környezetmegőrzési Főosztály és a Környezetfejlesztési Főosztály, valamint a Hulladékgazdálkodási Főosztály, a természet- és tájvédelemmel kapcsolatos feladatokat a Természetmegőrzési Főosztály és a Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály látja el. (3. számú melléklet a Minisztérium szervezeti ábrája). Korábban a vízügyi szakterület egy része is ehhez a tárcához tartozott, azonban a Kormány döntése értelmében a vízügyi feladatok 2014. szeptember 10-től átkerültek a Belügyminisztérium felelősségi körébe.

A hazai intézményrendszer teljes körű átalakítása 2011. június 11-én kezdődött a Magyar Zoltán Közigazgatási-fejlesztési Program első kiadásának megjelenésével. Az átalakítás részét képezte a szervezetrendszer átalakítása mely során az egységesítés és az egyszerűsítés alapelveként jelent meg. A szervezetrendszer átalakításának első lépéseként létrejött a fővárosi, valamint a 19 megyei kormányhivatal, mint a területi államigazgatás csúcsszervei. A fővárosi és megyei kormányhivatal a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve. A fővárosi és megyei kormányhivatal a kormány megbízott által közvetlenül vezetett szervezeti egységekből, és járási, illetve a fővárosban fővárosi kerületi hivatalokból áll.

Az átalakítás részeként a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és szakhatósági feladatokat korábban ellátó környezet és természetvédelmi felügyelőségek 2015. március 31-én beolvadással megszűntek, jogutódjai a kormányhivatalok környezetvédelmi és természetvédelmi főosztályai lettek 2016. december 31-ig.

Az állami környezet-, természetvédelmi feladatok ellátásában fontos szerepe volt az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőségnek (elsősorban országos illetőségű első, másodfokú hatósági, szakhatósági hatáskörei voltak) mely a környezetvédelemért felelős miniszter irányítása alá tartozó, központi hivatalként működő központi költségvetési szervként működött. Az intézményi struktúra változása következtében a Főfelügyelőség 2017. január 1. napján beolvadásos különválás útján megszűnt. Általános jogutódja a Pest Megyei Kormányhivatal lett (4. számú melléklet a Pest Megyei Kormányhivatal szervezeti ábrája).

Ezzel egyidejűleg a szervezeti integráció tovább folytatódott és 2017. január 1. napjától a környezet és természetvédelmi feladatok átkerültek a területileg illetékes járási hivatalokba (5. számú melléklet a Magyarország járásairól)¹².

A járások az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egységei, melyek az államigazgatási tevékenységekről, szolgáltatásokról az állampolgárok számára elérhető közelségben gondoskodnak. A járási hivatalok, Budapesten a kerületi hivatalok 2013. január 1-jétől a területi államigazgatás bázisainak, a fővárosi és megyei kormányhivataloknak a kirendeltségeként működnek. (6. melléklet a fővárosi, megyei kormányhivatalok járási hivatalainak irányításáról)¹³.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok felállításával párhuzamosan került kialakításra az egyablakos ügyintézési rendszer új modellje a 29 kormányablak 2011. január 3-án történt megnyitásával az állampolgárok számára. Ezt követően célként a kormányablakok területi közigazgatás szintjén történő kiépítése került kijelölésre, megvalósítva azt, hogy az egyablakos ügyintézési pontokat közelebb hozzák az állampolgárokhoz, lakhelyükhöz vagy munkahelyükhöz.

A kormány célul tűzte ki, hogy a járási hivatal rendszerén belül országos kiterjedéssel, azonos arculattal induljon meg a kormányablakok, mint új, egységesített ügyfélszolgálatok működése. A kormányablakok szám szerinti kialakítása aszerint történik, hogy igazodjon – a jelenlegi ügyellátás megoldásán túl – az okmányirodai hálózat egységeihez, továbbá a telepítési helyek számához is.

A Minisztérium környezet- és természetvédelmi feladatainak hatékonyabb ellátását segítik a Minisztérium irányítása alatt álló központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő központi minisztériumi háttérintézmények működése. Ezek jelenleg az alábbiak: Haszonállat-Génmegőrzési Központ, Növényi Diverzitás Központ és a Herman Ottó Nonprofit Kft. is. Korábban ide tartozott az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség is. A Haszonállat-Génmegőrzési Központ tevékenysége a haszonállat-génmegőrzésre és tenyésztésre, a Növényi Diverzitás Központ tevékenysége az országos szántóföldi- és zöldségnövény génbank gyűjtemények fejlesztésére, megőrzésére, a Herman Ottó Nonprofit

¹² forrás: https://www.ksh.hu/docs/teruletiatlasz/jarasok_nagy.png

¹³forrás:

<http://magyaryprogram.kormany.hu/admin/download/d/2c/40000/Magyary%20kozig%20fejlesztési%20program%202012%20A4.pdf> (A Magyar Program elfogadását követően is történtek további változások, így jelenleg a kormányhivatalok közvetlenül a Miniszterelnökség irányítása alá tartoznak)

Kft. tevékenysége pedig az agrár-és gazdaságfejlesztési feladatok, szaktanácsadás, felnőttképzés ellátására terjed ki.

Az új központi szervezeti struktúrában az ökoszisztéma szolgáltatásokkal kapcsolatos legtöbb feladat irányítása a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozik. Az ökoszisztéma szolgáltatások témaköréhez az alábbi minisztériumok és háttérintézményeinek a tevékenysége is kapcsolódhat ugyanakkor:

Belügyminisztérium: Országos Vízügyi Főigazgatóság (vízügyi igazgatási feladatok ellátása).
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium: Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (Állami földtani és geofizikai kutatások, bányászat).

Miniszterelnökség: Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ (Régészet, műemlékvédelem). 2017. január 1. napjával a megszűnése miatt a feladatai a Miniszterelnökség és a Budavári Ingatlanfejlesztő és Üzemeltető Nonprofit Kft. között kerülnek felosztásra.

A szervezeti átalakítással kapcsolatos, a központi hivatalokat érintő végleges döntéseket a központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával kapcsolatos intézkedésekről szóló 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat tartalmazza.

Az átalakítással érintett központi szervek körét a 7. számú melléklet tartalmazza.

6. Javaslat a további vizsgálatokra

Általános jogi keretek meghatározása

A tanulmány eddigi fejezetei bemutatták azokat a jogi és intézményi kereteket, amelyeken belül az ökoszisztéma szolgáltatások megjelennek már a hazai jogban, vagy kifejezett jogszabályi rendelkezésekkel, vagy arra utaló rendelkezésekkel. A fennálló jogi szabályozás azonban nem teljes körű, ezért szükséges lesz annak a vizsgálata is, hogy mely jogszabályokban és milyen intézményi keretek között kell az ökoszisztéma szolgáltatásokra vonatkozó szakmai követelményeket megjeleníteni a hazai jogrendszerben, felülvizsgálva és kiegészítve azt.

Szakterületi szabályozók felülvizsgálata és kiterjesztése

- A jövőben fontos lenne áttekinteni, és megadni, hogy milyen szakterületeken jöhet még szóba az ökoszisztéma szolgáltatás, azaz a kiválasztott 13 ökoszisztéma szolgáltatás közül melyekre nincs még egyáltalán szabályozás, illetve ahol van szabályozás annak az ökoszisztéma szolgáltatásra vonatkozóan történő felülvizsgálata, kiegészítése.
- Milyen szintű legyen a szabályozás (stratégia, jogszabály, tervezés szintje).
- A jelenleg hatályos jogszabályok céljának, hatályának, tartalmának áttekintése.
- Pontos fogalom meghatározás szükséges a jogszabályokban, az uniós és így a hazai jogban is definiált az ökoszisztéma szolgáltatás, de hangsúlyt kell fektetni annak vizsgálatára is, hogy az ellentételezés szabályozásra kerül-e és az miként történik (ez különbözhet az ökoszisztéma szolgáltatás típusától, vagy a szabályozás módszerétől is).

Közvetett szabályozók felülvizsgálata és kiterjesztése

- Földhasználati kérdések, azok nyilvántartása, értékének meghatározása (AK érték).
- Egyéb ökoszisztéma szolgáltatások esetén is azok esetleges nyilvántartása, katasztere.

- Területtervezés, -fejlesztés szabályozásának átgondolása az ökoszisztéma szolgáltatások körére tekintettel (beruházás céljára igénybe vehető területek kijelölésének ösztönzése, ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó területek kijelölése, a meglévő terület felhasználási egységek esetleges kiterjesztése további ökoszisztémákra is).
- Szerződések körében a szerződések jogalanyainak az áttekintése, esetleges felülvizsgálata (szerződő felek köre: természetes, illetve jogi személyek, támogatást nyújtók köre, illetve a támogatottak, azok fizetési képességei, hajlandóságuk), a szerződések tárgya (pl. föld vagy egyéb ökoszisztéma szolgáltatás), az ellenszolgáltatások meghatározása (fizetés módja, típusa), a szerződések megszűnése.
- Tulajdonjogi kérdések: kinek a tulajdonában lehetnek az ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó javak (állami, egyéb közösségi, vagy magán tulajdon, illetve szabadon, vagy korlátottan hozzáférhető-e az adott szolgáltatás, azaz a forgalomképesség vizsgálata), megszerzés módja, jogcíme (pl. adásvétel, csere, öröklés), a jogok átruházása, megszűnése.
- Szabadalom, szabadalmi eljárások esetleges kiterjesztése a nemzetközi jognak megfelelően az ökoszisztéma szolgáltatást nyújtó javakra.

Szervezeti keretek meghatározása

E körbe tartozik az alábbi központi és területi szervezeteknek az áttekintése, esetleg a feladatkörük és hatáskörük felülvizsgálata, amelyek felelősek:

- a jogszabályok felülvizsgálataért,
- szerződésekbe foglaltak teljesítéséért, kikényszerítéséért,
- pályázatok kiírásáért, támogatások odaítéléséért,
- információkhoz való hozzáférésért,
- monitoringért, mind az ökoszisztéma szolgáltatások fennmaradásáért, mind a támogatások felhasználásáért.

További javaslatok összefoglalása

- Az egyes szakterületekért felelős szervek megkeresése
- A felülvizsgálat érdekében áttekintendő és szükség szerint módosítandó jogszabályokat felsoroltuk a 2. számú mellékletben

7. Felhasznált szakirodalmak jegyzéke

A biológiai sokféleség megőrzésének 2015–2020 közötti időszakra szóló nemzeti stratégiája:

28/2015. (VI. 17.) OGY határozat

Bándi Gyula: Az Európai Unió környezetvédelmi szabályozása, KJK-KERSZÖV Bp. 2001.

Millennium Ecosystem Assessment, 2005

Payments for Ecosystem Services (Legal and Institutional Frameworks), IUCN
Environmental Policy and Law Paper No. 78

Opportunities and challenges for mainstreaming the ecosystem services concept in the multi-level policy-making within the EU: Christian Schleyer, Christoph Görg, Jennifer Hauck, Klara Johanna Winkler, Ecosystem Services: Volume 16, December 2015, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212041615300425>

Adede, Ao: International Environmental Law from Stockholm to Rio - an overview past lessons and future challenges (Environmental Policy and Law 22/2 (1992))

Biological diversity: First meeting of the Conference of the Parties to the Rio Convention (Environmental Policy and Law 25/1/2 (1995))

[https://www.whitehouse.gov/blog/2015/10/07/incorporating-natural-infrastructure-and-ecosystem-services-federal-decision-making_\(USA\)](https://www.whitehouse.gov/blog/2015/10/07/incorporating-natural-infrastructure-and-ecosystem-services-federal-decision-making_(USA))

<https://www.fs.usda.gov/detail/planningrule/home/?cid=stelprdb5359471>

<http://bioscience.oxfordjournals.org/content/66/10/813>

<http://www.esmeralda-project.eu/documents/1/>

James Salzman: Ecosystem Services and the Law
(<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1523-1739.1998.97297.x/abstract>)

MAGYARY ZOLTÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAM (MP 12.0)

<http://magyaryprogram.kormany.hu/admin/download/d/2c/40000/Magyary%20kozig%20fejlesztési%20program%202012%20A4.pdf>

Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014-2020

http://www.kormany.hu/download/8/42/40000/K%C3%B6zigazgat%C3%A1s_feljeszt%C3%A9si_strat%C3%A9gia_.pdf

A felhasznált jogszabályok elérhetősége: <http://njt.hu>

8. Mellékletek

- 1. számú melléklet: Az ökoszisztéma szolgáltatásokat jelenleg is tartalmazó jogszabályok jegyzéke
- 2. számú melléklet: Egyéb jogszabályok, amelyek érintetik az ökoszisztéma szolgáltatásokat
- 3. számú melléklet: FM szervezeti ábra
- 4. számú melléklet: PMKH szervezeti struktúra
- 5. számú melléklet: Magyarország járásai
- 6. számú melléklet: A járási hivatalok irányításáról
- 7. számú melléklet: Háttérintézmények és központi hivatalok

Élővilághoz, természet- és tájvédelemhez kapcsolódó szabályozás

**1996. évi LIII. törvény
a természet védelméről**

4. § r) *ökoszisztéma-szolgáltatás*: az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikk 6. pontja szerint azok a javak (termékek és szolgáltatások), amelyeket az ökológiai rendszer természetes vagy átalakított formájában nyújt, növelve a társadalom és a tagjainak jóllétét.

**306/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet
a Kárpátok védelméről és fenntartható fejlesztéséről szóló Keretegyezmény
kihirdetéséről**

Általános célok és elvek

1. A Résztes Felek átfogó politikát folytatnak és együttműködnek a Kárpátok védelmében és fenntartható fejlesztésében, egyebek mellett az életminőség javítása, a helyi gazdaság és közösségek erősítése, a természeti értékek és a kulturális örökség megőrzése érdekében.

2. Az 1. bekezdésben hivatkozott célok megvalósítása érdekében, a Résztes Felek megteszik a megfelelő intézkedéseket a jelen Egyezmény 4–13. Cikkelyeiben tárgyalt területeken, elősegítve:

- a) az elővigyázatosság és a megelőzés elvét,
- b) a „szennyező fizet” elvet,
- c) a társadalmi részvételt és az érdekelt felek bevonását;
- d) a határon átnyúló együttműködést;
- e) a föld- és vízkészletekkel való gazdálkodás integrált tervezését,
- f) a programszerű megközelítést,
- g) az ökoszisztéma alapú megközelítést.

3. A jelen Egyezményben kitűzött célok elérése, és az Egyezmény végrehajtása érdekében a Felek, szükség szerint, Jegyzőkönyveket dolgozhatnak ki és fogadhatnak el.

Erdőkhöz (erdei ökoszisztémákhoz, faültetvényekhez) kapcsolódó szabályozás

**2009. évi XXXVII.
törvény**

**az erdőről, az erdő védelméről
és az erdőgazdálkodásról**

A törvény alapelvei

2. § (1) A fenntartható erdőgazdálkodás során a fenntartható használat követelményeinek megfelelően az erdei haszonvételek gyakorlása során törekedni kell az olyan módszerek alkalmazására, amelyek biztosítják, hogy az erdő megőrizze biológiai sokféleségét,

természetességét vagy természetszerűségét, termőképességét, felújuló képességét, életképességét, továbbá megfeleljen a társadalmi igényekkel összhangban levő védelmi, közjóléti és gazdasági követelményeknek, betöltse természet- és környezetvédelmi, közjóléti (egészségügyi-szociális, turisztikai, valamint oktatási és kutatási) célokat szolgáló szerepét és az erdővagyonnal való gazdálkodás lehetőségei a jövő nemzedékei számára is fennmaradjanak.

4. *egyéb erdei termék*: a fakitermelésen, a szaporítóanyag-gyűjtésen és a vadászati jog gyakorlásán, hasznosításán kívüli erdei haszonvételek során az erdőből nyert nyersanyag, termék;

9. *erdőgazdálkodás*: az erdő 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti fenntartására, közcélú funkcióinak biztosítására, őrzésére, védelmére, az erdővagyon bővítésére, valamint – a vadászati jog gyakorlása, hasznosítása kivételével – az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló tevékenységek összessége;

21. *tisztás*: az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, emberi tevékenység következtében kialakult vagy kialakított, faállománnyal nem borított terület, amelynek fenntartása közjóléti, természetvédelmi érdekeket, illetve a 68. § *f)–h)* pontja szerinti erdei haszonvételek gyakorlását szolgálja;

(5) Az állam 100%-os tulajdonában álló erdő és erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület vagyongazdálkodója – a Nemzeti Földalap kezelésére kijelölt szerv előzetes hozzájárulását követően – a földterületet vagy annak meghatározott részét erdőgazdálkodási céloktól eltérő, de az erdő termelésből való kivonásával nem járó hasznosítása érdekében harmadik személy részére, hatósági engedély alapján végzett tevékenység gyakorlására, a hatósági engedélyekben előírt feltételekkel és időtartamra, de legfeljebb 5 évre átengedheti. Az erdőgazdálkodási céloktól eltérő hasznosítás nem terjedhet ki az erdei haszonvételek gyakorlására, és nem érintheti a vagyongazdálkodó földhasználati jogát.

15. § (1) E törvény alkalmazásában erdészeti létesítménynek minősül a legalább részben erdőben található vagy ahhoz csatlakozó

c) az erdőgazdálkodási, közjóléti vagy oktatási tevékenységet, így különösen az erdő védelmét, illetve az erdei haszonvételek gyakorlását, az erdő látogatását, az erdő bemutatását az erdő rendeltetését szolgáló műtárgy, csatorna, tározó, kerítés, erdei épület és egyéb létesítmény.

A körzeti erdőgazdálkodás

31. § (1) Az egyes körzetekre vonatkozó tervezési alapelveket, az erdei haszonvételek lehetséges felső határát jelentő keretszámokat, a körzetben tervezett erdőszerkezet-átalakítások ütemét és mértékét, a körzetre jellemző általános előírásokat, valamint az állami tulajdonban lévő és a nem gazdasági rendeltetésű erdőkre vonatkozó szabályokat a miniszter az erdőtervrendeletben állapítja meg.

32. § (1) Az erdőtervrendeletben foglalt tervezési alapelvekre és előírásokra vonatkozó javaslatot az erdészeti hatóság állítja össze. A javaslat kötelező tartalmi elemei különösen az erdei haszonvételek felső határának keretszámai a véghasználati módok szerint még tervezhető legnagyobb terület, az előhasználatok mértéke; védett természeti terület esetében

az erdőszerkezet-átalakítás üteme és mértéke, az egyes faállománytípus-csoportok vágásérettségi szakaszai, valamint a vegetációs időszakokra vonatkozó előírások.

A körzeti erdőterv

33. § (1) A körzeti erdőterv az erdőtervrendeletben meghatározott keretek között és szabályok szerint az erdő rendeltetésének betöltését, folyamatos fenntartását, szolgáltatásainak, haszonvételeinek, hozadékának biztosítását, az erdőhöz fűződő közérdek érvényesülését szolgáló adatállomány, és gazdálkodási javaslatokat tartalmazó iránymutatás, amely a fenntartható erdőgazdálkodás feltételeit a közérdeknek leginkább megfelelő módon biztosítja.

(2) A körzeti erdőterv tartalmazza az adott körzetre vonatkozóan

f) erdőrészenként az erdei haszonvételek javasolt mértékét, gyakorlásának módját,

41. § (1) Az erdőgazdálkodó az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott erdőgazdálkodási tevékenységet az erdészeti hatósághoz történt előzetes bejelentést követően végezhet.

56. § (1) Az erdőt vagy az erdei haszonvételek gyakorlását veszélyeztető hatásnak minősül:

a) növényi, állati vagy fertőzést okozó egyéb szervezetek (a továbbiakban együtt: károsítók) károkozása (biotikus erdőkár);

b) a vadállomány által okozott károsítás;

c) az erdőt veszélyeztető tevékenység;

d) az erdő talaját veszélyeztető tevékenység;

e) hó, jég, szél, tűz, légszennyezés, árvíz, talajvízszint változása, fagy (abiotikus erdőkár).

ERDEI HASZONVÉTELEK

Az erdei haszonvételek általános szabályai

68. § Erdei haszonvételnek minősül:

a) a fakitermelés;

b) az erdészeti szaporítóanyag gyűjtése;

c) a vadászati jog gyakorlása vagy hasznosítása az e törvény hatálya alá tartozó területen;

d) az elhalt fekvő fa és gally gyűjtése, illetőleg elhalt, száraz ág nyesése;

e) a kidöntött fáról történő fenyőgally, toboz és díszítőlomb gyűjtése;

f) a gomba, vadgyümölcs, virág, illetőleg gyógynövény gyűjtése;

g) a bot, nád, sás, gyékény termelése és fű kaszálása;

h) a méhészeti tevékenység;

i) a fenyőgyanta gyűjtése;

j) cserje kitermelése, élő és elhalt cserjék hajtásainak gyűjtése.

69. § (1) Az erdei haszonvételek gyakorlása nem károsíthatja, illetve veszélyeztetheti az erdő biológiai sokféleségét, felszíni és felszín alatti vizeit, talaját, természetes felújulását, felújítását, a védett természeti értéket, valamint az erdei életközösséget.

(2) Az erdőgazdálkodó az erdei haszonvételeket e törvényben meghatározott feltételekkel gyakorolhatja.

(3) Az erdei haszonvételnek minősülő vadászati jog gyakorlására, hasznosítására a külön jogszabály rendelkezéseit az e törvényben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

(4) A 68. § b), valamint d)–j) pontjai szerinti erdei haszonvételek gyakorlásának feltételeit – amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik – az erdőgazdálkodó jogosult meghatározni.

(5) A földalatti gomba fajok az erdőgazdálkodó engedélyével, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban előírtak szerint gyűjthetők.

(6) Az erdei életközösség védett fajai fennmaradásának és fejlődésének biztosítása érdekében az erdészeti hatóság – hivatalból vagy a természetvédelmi hatóság megkeresése alapján – korlátozza vagy megtiltja erdőben a cserjék kitermelését, az elhalt, fekvő fa és gally, valamint élő és elhalt cserjék hajtásainak gyűjtését.

(7) Az erdőgazdálkodó köteles tűrni – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az egyéni szükségletet meg nem haladó gomba, vadgyümölcs, gyógynövény állami erdőben való gyűjtését.

Az erdészeti termékek szállítása

87. § (1) Erdészeti szállítási tevékenységnek minősül:

a) az erdészeti erő- és munkagép, valamint erdőgazdálkodási tevékenységet szolgáló egyéb jármű erdőben való közlekedése;

b) az erdei haszonvételeből származó termékek készletezése, rakodása, valamint azok járművel történő elszállítása.

Erdészeti termékek szállítása más használatában lévő erdőben

89. § (1) Amennyiben az erdőgazdálkodó az erdészeti haszonvételeből származó termékek elszállítását alkalmas út hiánya miatt nem tudná elvégezni, a más használatában levő erdőt szállítási tevékenységhez igénybe veheti. Az igénybevételre a Polgári Törvénykönyvnek az átjárási szolgalmra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Az erdővédelmi bírság

108. § (1) Erdővédelmi bírságot köteles fizetni, aki

g) a 68. § d) pontjában meghatározott erdei haszonvételeket jogosulatlanul gyakorolja, vagy annak során az erdei haszonvételek gyakorlásának feltételeit megsérti;

153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet

az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

Az éves erdőgazdálkodási tevékenység bejelentésének szabályai

23. § (1) Az Evt. 41. § (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettség teljesítése során az erdőgazdálkodónak arról kell adatot szolgáltatnia az erdészeti hatóság részére, hogy a jogszabályokban és az erdőtervben az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételekre vonatkozóan megállapított jogokat és kötelezettségeket az egyes években mely erdőrészletben, milyen módon és mérték szerint kívánja érvényesíteni vagy teljesíteni.

Az erdei haszonvételek általános szabályai

40. § Fakitermelésnek minősül az álló fák tőtől való elválasztása – ideértve a fák behajkolását is –, a fekvő és kitermelt fa feldolgozása, valamint a kitermelt vagy feldolgozott faanyag közelítése.

41. § (1) Gomba, vadgyümölcs illetőleg gyógynövény egyéni szükségletet meghaladó, vagy nem állami területen történő gyűjtése csak az erdőgazdálkodó előzetes írásbeli hozzájárulásával gyakorolható.

(2) Amennyiben jogszabály másképp nem rendelkezik, az egyéni szükségletnek személyenként és naponta legfeljebb

- a) 2 kg gomba,
 - b) 2 kg vadgyümölcs,
 - c) 2 kg gyógynövény
- gyűjtése minősül.

(3) Az egyéni szükségletre gyűjtött gomba, vadgyümölcs, illetőleg gyógynövény kereskedelmi forgalomba nem hozható.

(4) Erdészeti haszonvételeként gyakorolt méhészeti tevékenységnek minősül a méhcsaládok nektárgyűjtés céljából erdőben történő elhelyezése, legeltetése.

(5) Az állam kizárólagos tulajdonában álló erdőben a méhészeti tevékenység szabadon végezhető, azonban a méhcsaládok elhelyezését és telepítési helyét az erdőgazdálkodóval minden esetben előzetesen egyeztetni kell.

(6) A méhészeti tevékenység az egyéb erdőgazdálkodási tevékenységeket és az erdei turizmust nem zavarhatja, gyakorlása során be kell tartani az erdő látogatására vonatkozó szabályokat is. Méhcsalád nem helyezhető el lakóterület, tanya, gazdasági épület, turistaút, erdei tornapálya, egyéb közjóléti erdei létesítmény 50 méteres körzetében.

(7) A méhészeti tevékenységet végző az elhelyezett méhcsaládok megközelítési útvonalain a kaptáraktól számított 50 méteres távolságra méhveszélyre figyelmeztető táblát köteles elhelyezni.

Más tulajdonában álló erdőben végzett szállítás szabályai

61. § Az erdészeti haszonvételeből származó termékek más használatában levő erdőben történő szállítása során az erdő faállománnyal borított területét csak indokolt mértékben, és abban az esetben lehet igénybe venni, amennyiben a szállítást a területen lévő erdészeti feltáró hálózat és nyiladékok igénybevételeivel nem lehet megvalósítani.

1994. évi XLIX. törvény az erdőbirtokossági társulatról

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény tárgya

Az alapszabály

8. § (1) Az alapszabály a társulat szervezetének, működésének és gazdálkodásának alapokmánya, tartalmát a társulati tagság a társulat céljait és adottságait figyelembe véve maga állapítja meg.

(2) Az alapszabályban kell meghatározni:

- a) a társulat cégnevét és székhelyét;

- b) a társulati tagok nevét (cégét), lakcímét (székhelyét);
- c) a társulat tevékenységi körét;
- d) a társulat képviselőire jogosultak megnevezését, valamint a képviselő módját;
- e) a társulat szervezetére és szerveinek működésére vonatkozó szabályokat;
- f) a testületi szervek és a tisztségviselők feladat- és hatáskörét, választásuk módját, megbízásuk időtartamát, valamint felelősségük szabályait;
- g) a közgyűlés hatáskörét, összehívásának módját, a tanácskozás, valamint a határozatok hozatalának és közzétételének rendjét, továbbá a határozatképtelenség esetén követendő eljárást;
- h) a tagok jogait és kötelességeit, valamint az egy szavazatra jogosító legkisebb társulati érdekeltséget, illetve azt, hogy az ezzel nem rendelkező társulati tagok miként csoportosuljanak;
- i) az anyag és a pénz kezelésének szabályait, az esetleges tartaléktőke képzésének módját;

III. Fejezet

A TÁRSULAT SZERVEZETE

A közgyűlés

11. § (1) A társulat legfőbb szerve a közgyűlés, amely a tagok összességéből áll. A közgyűlés hatáskörébe tartozik a társulat minden olyan ügye, amelyet törvény vagy a társulati alapszabály nem utal más testület vagy tisztségviselő hatáskörébe.

(2) A közgyűlés hatáskörébe tartozik különösen:

- a) az alapszabály módosítása, valamint más társulati szabályzat megalkotása és módosítása;
- b) a társulati névjegyzék és a földrészletjegyzék elfogadása és módosítása;
- c) a társulati érdekeltség meghatározása és módosítása;
- d) a tisztségviselők megválasztása, felmentése, díjazásuk megállapítása, e feladatot ellátó más személyek megbízása, felmentése;
- e) éves beszámoló elfogadása, döntés az eredményfelhasználásról és a veszteség fedezetének biztosításáról;
- f) a társulat egyesülésének, szétválásának, jogutód nélküli megszűnésének kérdésében való döntés;
- g) tisztségviselő ellen kártérítési per indításának elhatározása;
- h) olyan szerződéses kötelezettség vállalása, amely a társulatot az alapszabályban meghatározott összeget meghaladó érték erejéig kötelezi;
- i) az éves gazdasági terv elfogadása, módosítása;
- j) döntés az erdei haszonvételek természetben való gyakorlásának módjáról;
- k) tagsági járulék kivetése, a kivetés módjának és mértékének meghatározása;
- l) a tagok által egyénileg elvégzett egyes erdőművelési munkákkal kapcsolatos elszámolás elkészítése;
- m) mindaz, amit törvény vagy a társulati alapszabály a közgyűlés hatáskörébe utal.

(3) A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak a (2) bekezdés a)-k) pontjaiban meghatározott ügyek.

A TÁRSULAT GAZDÁLKODÁSA

28. § (1) A társulat a tulajdonában lévő vagyoni eszközökkel e törvény, az alapszabály, valamint a közgyűlés határozatai alapján önállóan gazdálkodik.

(2)12

(3) A társulat kizárólag erdőgazdálkodási és ahhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységet folytathat.

(4) E törvény alkalmazásában erdőgazdálkodási tevékenységnek minősül az erdészeti szaporítóanyag gyűjtése és előállítása, az erdőtelepítés, erdőfelújítás, az erdőnevelés és erdővédelem, valamint a haszonvételek gyakorlása.

(5) A jogszabályok, az alapszabály és az üzemterv keretei között a közgyűlés állapítja meg a társulati erdőben való gazdálkodás, valamint az erdei haszonvételek gyakorlásának részletes feltételeit.

29. § (1) A társulat a bevételeiből fedezi kiadásait. Ha a kiadások a jövedelemből nem fedezhetők, a tagokra társulati érdekeltségeik arányában tagsági járulékot lehet kivetni.

(2) A társulat a kivetett járulékról, annak esedékességéről az alapszabályban meghatározott módon köteles a tagot értesíteni.

(3) A tag a társulati érdekeltsége után kivetett és tagsága idején esedékessé vált járulékért és kamatért a társulattal szemben tagságának megszűnése után is felelősséggel tartozik.

(4) 13 A társulat gazdálkodásával kapcsolatos, e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. gazdasági társaságokra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Vadakhoz és halakhoz kapcsolódó szabályozás

1996. évi LV. törvény

a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról

Vadaspark83

27/D. § 84 (1) A vadaspark a vadászterület kutatási, oktatási és bemutatási célra alkalmas vadászati rendeltetésű kerítéssel bekerített területe.

(2) A vadászterület vadaspark létesítése céljából történő bekerítését az érintett földterület tulajdonosának, használojának előzetes hozzájárulásával, a vadászatra jogosult kérelmére a vadászati hatóság engedélyezi. A határozatban meg kell határozni:

a) a telepíthető vadfajokat, illetve a vadfajonként maximálisan fenntartható vadlétszámot és ivararányt;

b) a vad tartásával kapcsolatos szakmai és állat-egészségügyi feltételeket;

c) erdő esetében az erdő védelmével, valamint az erdei haszonvételek gyakorlásával kapcsolatos feltételeket;

d) természetvédelem alatt álló terület esetében a terület védelmével kapcsolatos feltételeket.

2013. évi CII. törvény

a halgazdálkodásról és a hal védelméről

28. § (1) A halgazdálkodási jog haszonbérletére kiírt pályázatok részletes feltételeit és értékelési pontrendszerét az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben kell meghatározni.

(2) Az értékelési pontrendszert úgy kell meghatározni, hogy

a) védje a természetes vagy természetközeli vízi ökoszisztémákat és segítse a halállományok természetes gyarapodását,

b) elősegítse az etikus sporthorgászat és a horgászturizmus fejlődését,

c) az adott vízterületnek megfelelő, többcélú halgazdálkodás és haszonvételek valósulhasson meg, és

d) támogassa a helyi közösségek részvételét a lakóhelyüket érintő vizek halgazdálkodásában.

Földhasználati szabályozás (mezőgazdasági ökoszisztémákhoz kapcsolódó szabályozás)

2010. évi LXXXVII.

törvény

a Nemzeti Földalapról

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás megvalósításával összefüggő szabályok

31/A. § (1) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházással (a továbbiakban ezen alcím alkalmazásában: beruházás) való érintettségről az NFA – az építendő útján – értesíti a földrészlet használóját.

31/B. § (1) A jogviszony 31/A. § (6) bekezdése szerinti megszűnése esetén az e § szerinti kártalanítás jár a földrészlet használójának. A kártalanítás pénzben történik, azt a magyar állam javára és nevében eljáró építendő fizeti.

(2) A jogviszony megszűnésével kapcsolatos értékvesztést és költséget meg kell téríteni. Értékvesztésként kell megtéríteni különösen

a) mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlan esetében a lábon álló és függő termés értékét, ha az a birtokba bocsátás időpontjában már megállapítható, ennek hiányában a folyó gazdasági év várható termésének értékét,

b) erdő esetében a lábon álló faállomány értékét, kivéve, ha a hasznosításra vonatkozó szerződés alapján az nem a földrészlet használóját illeti.

(3) A lábon álló és függő termés értékéből, valamint a folyó gazdasági év várható termésének értékéből le kell vonni az elmaradt mezőgazdasági munkák költségét.

(4) Ha a jogviszony megszűnése következtében a faállomány vagy más évelő növényzet kitermelése válik szükségessé, ezt a földrészlet használója elvégezheti. Ebben az esetben a faanyag vagy más évelő növényzet értékét a kártalanítás értékének megállapítása során figyelmen kívül kell hagyni.

(5) Ha a beruházással érintett terület erdő és a jogviszony megszűnésének évére vonatkozóan az erdőgazdálkodó rendelkezik az erdészeti hatóság engedélyével az erdei haszonvételek gyakorlására, lehetőség szerint biztosítani kell e haszonvételek gyakorlását.

2013. évi CCXII. törvény

a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról

23. § (1) A szerződő felek eltérő rendelkezése hiányában a földhasználó a kisebb haszonvételek gyakorlását – különösen gomba, vadgyümölcs, virág, gyógynövény, nád, sás gyűjtését, a réti halászatot, valamint az útpadka, az árokpart, a töltés menti fű kaszálását – a használatba adó engedélye nélkül harmadik személy (haszonvételi joggyakorló) részére átengedheti. A haszonvételek gyakorlásának átengedéséről a földhasználó az átengedést követő 5 napon belül köteles a használatba adót tájékoztatni. A földhasználó e jogok gyakorlásának átengedésével a földön megtelepedő élőhelyi közösségeket nem veszélyeztetheti.

(2) A használatba adó a földhasználó felé tett egyoldalú jognyilatkozattal a haszonvételi joggyakorló helyébe léphet.

**2007. évi CXXIII. törvény
a kisajátításról**

10. § (7) Ha a kisajátítás következtében a faállomány vagy más évelő növényzet kitermelése válik szükségessé, ezt a tulajdonos elvégezheti. Ebben az esetben a faanyag (más évelő növényzet) értékét az ingatlan értékének megállapítása során figyelmen kívül kell hagyni.

(8) Ha a kisajátított ingatlan erdő és a kisajátítás évére vonatkozóan az erdőgazdálkodó rendelkezik az erdészeti hatóság engedélyével az erdei haszonvételek gyakorlására, lehetőség szerint lehetővé kell tenni e haszonvételek gyakorlását.

Ember által létrehozott épített (mesterséges) környezetre (lakott területekre) vonatkozó szabályozás

**2003. évi XXVI. törvény
az Országos Területrendezési Tervről**

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

Fogalom meghatározások

2. § 2 E törvény alkalmazásában:

1. ártéri tájgazdálkodás: a természetesen mély fekvésű területeken az ártéri természeti adottságokat hasznosító gazdálkodási rendszer, amely a sajátságoknak megfelelő haszonvételt biztosít,

**218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet
a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv
tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük,
elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól**

1. § E rendelet alkalmazásában:

n) 5 hagyományos tájhasználat: egy adott tájrészletre jellemző, a természeti adottságokon alapuló és a helyi gazdálkodási kultúrának megfelelő olyan területhasználati vagy más haszonvételezési mód, amely meghatározza a táj jellegét és biztosítja természeti és kulturális értékeinek fenntartható hasznosítását,

Pénzügyi, polgári jogi, büntető és szabálysértési jogi szabályozók

**13/2001. (V. 9.) KöM rendelet
a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról,
a fokozottan védett barlangok köréről, valamint
az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok
közzétételéről**

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 24. §-ának (2) bekezdésében, 69. §-ának (3) bekezdésében, továbbá 85. §-ának *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1)¹ A védett és fokozottan védett növényfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét az 1. számú melléklet, a védett és fokozottan védett állatfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét a 2. számú melléklet szerint állapítom meg. A védett gomba- és zuzmófajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét a 9. számú melléklet szerint állapítom meg.

(2)² A teljes pénzben kifejezett értéket kell figyelembe venni a faj élő vagy élettelen példánya, bármely fejlődési alakja, továbbá felismerhető része, származéka esetében. A példányra vonatkozó pénzben kifejezett értékek gombák esetében a termőtestre, zuzmók esetében a teleptestre vonatkoznak.

255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet

a 2014–2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról

58. Az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke növelését célzó beruházáshoz nyújtott támogatás

103/I. § (1) Az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke növelését célzó beruházáshoz nyújtott támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) esetén a beruházásnak környezetvédelmi célokra, ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására, az érintett területen lévő erdő vagy erdős terület közjóléti értéke növelése céljából vállalt kötelezettségek teljesítésére, illetve az ökoszisztémák éghajlatváltozás-mérséklési képességének javítására kell irányulnia, figyelemmel a hosszú távon jelentkező gazdasági előnyökre.

(2) Támogatás a 702/2014/EU bizottsági rendelet 35. cikk (1) szerinti kedvezményezett részére nyújtható.

(3) A támogatás keretében

a) ingatlan építése, vásárlása – ide értve a lízinget is – vagy fejlesztése kapcsán felmerülő költség, földterület esetén az adott tevékenységhez kapcsolódó elszámolható költség legfeljebb 10%-a,

b) gép és berendezés vásárlása – ide értve a lízinget is – kapcsán annak piaci értéke,

c) a lízing kivételével az *a)* és *b)* pont szerinti kiadáshoz kapcsolódó költség,

d) számítógépes szoftver vásárlásának, fejlesztésének, valamint szabadalom, licencia, szerzői jog és védjegy megszerzésének költsége,

e) az erdőgazdálkodási terv vagy azzal egyenértékű eszköz kidolgozásának költsége számolható el.

(4) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 100%-át.

44/2016. (III. 10.) Korm. rendelet

a 2014–2020 programozási időszakra az Európai Területi Együttműködési Programokból rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról

4. Interreg V–A Magyarország–Horvátország Együttműködési Program

4. § Az Interreg V–A Magyarország–Horvátország Együttműködési Program előirányzatából nyújtható állami támogatásnak minősülő jogcímek, támogatható tevékenységek:

1. korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési kapacitások létrehozásának és bővítésének támogatása,
2. a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, bemutatása és fejlesztése,
3. a biodiverzitás és a talaj védelme, helyreállítása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások promotálása a NATURA 2000-et és a zöld infrastruktúrát is beleértve,
4. intézményi kapacitások bővítése és a hatékony közigazgatás, a jogi és közigazgatási együttműködés, valamint az állampolgárok és az intézmények közötti együttműködés előmozdításával,
5. beruházás a készségfejlesztésbe, oktatásba és élethosszig tartó tanulásba közös oktatási, szakképzési és képzési programok kialakításával és végrehajtásával.

**2007. évi CXXIX.
törvény
a termőföld védelméről**

Talajvédelmi járulék

55. § (1) Talajvédelmi járulékot fizet a talajvédelmi hatóság részére

a) a beruházó – ha a beruházás megvalósítása során keletkezett mentett humuszos termőréteg teljes mennyiségét a beruházással érintett területen nem használja fel – a fel nem használt humuszos termőréteg mennyisége után, továbbá

b) aki az *a)* pontban foglalt eseten kívül humuszos termőréteget távolít el.

(2) A talajvédelmi járulék mértéke

a) 1–2,5% humusztartalom esetén 150 Ft/m³,

b) 2,5% fölötti humusztartalom esetén 250 Ft/m³.

(3) Ha az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti humuszos termőréteg eltávolítását észleli a talajvédelmi hatóság és nem állapítható meg kétséget kizáróan az érintett területen fel nem használt humuszos termőréteg mennyisége, úgy a talajvédelmi járulék mértéke a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően a tevékenységgel érintett terület után számított megkezdett hektáronként 100 000 forint.

(4) A talajvédelmi hatóság az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott, engedély alapján végzett tevékenység esetén, a talajvédelmi terv vagy a kiviteli terv tartalma alapján külön határozatban megállapítja a talajvédelmi járulékkal érintett humuszos termőréteg mennyiségét és a talajvédelmi járulék mértékét.

Földvédelmi járulék

A földvédelmi járulék a termőföld engedélyezett más célú hasznosításának (vagyis a termőföld igénybevételenek illetve belterületbe vonásának) törvényi alapokon nyugvó ellentételezése az állam javára. Az engedélyezési eljárás mellett a földvédelmi járulék differenciált mértéke is a föld minőségét szem előtt tartó területtakarékos felhasználásra ösztönöz. A járulék megfizetésére – a termőföld belterületbe vonásának esetét kivéve – az igénybevevőt kötelezi a földhivatal. Termőföld belterületbe vonása során a járulékfizetési kötelezettség az önkormányzatot terheli. A központi költségvetést megillető járulék fizetése alól felmentés nem adható és részletfizetési vagy egyéb kedvezmény sem engedélyezhető

A Tfv. meghatározza azokat az eseteket, amikor nem kell, vagy kedvezményes összegű földvédelmi járulékot kell fizetni. A járulékfizetési kedvezmények csak akkor vehetők igénybe, ha a termőföld más célú hasznosítását a földhivatal előzetesen engedélyezte. A Tfv. egy sor jogszabályi rendelkezéssel szabályozza a járulékfizetés szabályait.

**2009. évi XXXVII.
törvény
az erdőről, az erdő védelméről
és az erdőgazdálkodásról**

Erdővédelmi járulék

- 81. §** (1) Erdő igénybevétele esetén az igénybevevő erdővédelmi járulékot köteles fizetni.
- (2) Az erdővédelmi járulék mértéke
- a) erdő termelésből való kivonásáért hektáronként
 - aa) védelmi és közjóléti elsődleges rendeltetésű erdő esetén az erdővédelmi járulékalap harmincszorosa;
 - ab) gazdasági elsődleges rendeltetésű erdő esetén az erdővédelmi járulékalap húszszorosa;
 - ac) megyei jogú város közigazgatási területén: az aa) és ab) pontban foglaltak másfélszerese;
 - ad) Budapest, illetve Budapest agglomerációjának területén: az aa) és ab) pontban foglaltak kétszerese;
 - b) erdő mezőgazdasági művelésbe vonásáért hektáronként
 - ba) természetes és természeteszerű természetességi állapotú, valamint védelmi elsődleges rendeltetésű erdő esetén az erdővédelmi járulékalap húszszorosa;
 - bb) egyéb esetben az erdővédelmi járulékalap ötszöröse;
 - c) erdő időleges igénybevételéért hektáronként és évenként
 - ca) természetes és természeteszerű természetességi állapotú, valamint védelmi elsődleges rendeltetésű erdő esetén az erdővédelmi járulékalap háromszorosa;
 - cb) egyéb esetben az erdővédelmi járulékalap kétszerese;
 - d) az erdőgazdálkodás célját közvetlenül szolgáló földterület igénybevétele esetén a gazdasági elsődleges rendeltetésű erdő igénybevételére megállapítható erdővédelmi járulék fele.
- (3) Amennyiben az erdőnek a rendeltetészerű használatot akadályozó igénybevételére kerül sor, és ezáltal az erdőben – legfeljebb öt évig – hat méternél szélesebb és ezerötven négyzetméternél nagyobb összefüggő területen faállomány nem tartható fenn, akkor az erdő időleges igénybevétele esetére meghatározott mértékű erdővédelmi járulékot kell megfizetni.
- (4) Ha az erdő rendeltetészerű használatának a (3) bekezdés szerinti akadályozására öt évet meghaladóan kerül sor, úgy az igénybevételért az erdő termelésből való kivonása esetére meghatározott erdővédelmi járulékot kell megfizetni.

82. § (1) Az erdővédelmi járulékalap összege százezer forint.

(2) Az erdővédelmi járulék összegét, megfizetésének határidejét az erdészeti hatóság határozatban állapítja meg. Az erdővédelmi járulékot legkésőbb az igénybevétel megkezdését követő 30. napig meg kell fizetni.

(3) Nem kell erdővédelmi járulékot fizetni,

a) amennyiben az erdő igénybevételének ellentételezéseként az igénybevevő:

aa) kultúr és faültetvény természetességi állapotú erdő esetén az igénybe vett erdővel legalább azonos területű, azzal megegyező vagy attól magasabb természetességi állapotú erdő telepítéséről gondoskodik (a továbbiakban: csereerdősítés),

ab) természetes, természetszerű, származék-, átmeneti természetességi állapotú erdő esetén az igénybe vett erdő területénél másfélszer nagyobb területű, az igénybevett erdővel megegyező vagy attól magasabb természetességi állapotú erdő telepítéséről gondoskodik;

b) amennyiben az erdőt erdészeti létesítmény elhelyezésére vagy árvízvédelmi célokra veszik igénybe;

c) a védett természeti területen lévő faültetvény és kultúrerdő faállomány kipusztulását vagy erdőterv szerinti véghasználatát követő mezőgazdasági művelésbe vonásáért, ha a termőhelyi viszonyok az őshonos fafajokkal történő erdőfelújítást nem teszik lehetővé, melyet az erdőgazdálkodónak részletes termőhelyfeltárással kell bizonyítania;

d) a szabad rendelkezésű erdő és cserjés mezőgazdasági művelésbe vonása esetén.

(4) Az erdészeti hatóságnak csereerdősítést kell előírnia

a) természetes és természetszerű erdő ötezer négyzetméter vagy azt meghaladó mértékű igénybevétele esetén, vagy

b) ha az adott térségben az erdő csökkenésének tilalmáról külön jogszabály rendelkezik.

(5) A csereerdősítést – az e törvény végrehajtására kiadott jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adott erdő fekvése szerinti vagy az azzal szomszédos településen kell végrehajtani.

(6) A csererdősítés tervezésére, engedélyezésére az erdőtelepítés, egyéb feltételeire az erdőfelújítás szabályai vonatkoznak azzal, hogy a csereerdősítési terv engedélyezése – a (6a) bekezdésben foglalt eset kivételével – az igénybevétel megkezdésének feltétele, a csereerdősítési kötelezettség keletkezése időpontjának pedig az igénybevétel megkezdése minősül.

(6a) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás esetében az igénybevétel megkezdésének feltétele az erdő igénybevételhez kapcsolódóan előírt csereerdősítési kötelezettség teljesítésének megfelelő területre szóló csereerdősítési terv engedélyezésre történő benyújtása.

(7) Az erdővédelmi járulék a költségvetési törvény szerinti központosított bevétel.

83. § (1) Szabad rendelkezésű erdő területének mezőgazdasági művelésbe vonását az erdészeti hatóságnak előzetesen be kell jelenteni.

(2) Nem minősül az erdő mezőgazdasági művelésbe vonásának a mezőgazdasági előhasználat. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a védett természeti területen lévő, valamint a természetes és természetszerű erdőre.

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

Vízkészletjárulék

15/A. § (1) A vízhasználó a vízjogi létesítési, üzemeltetési engedélyben lekötött vagy engedély nélkül felhasznált, az üzemi fogyasztó a ténylegesen igénybe vett vízmennyiség után vízkészletjárulékot köteles fizetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti

a) vízhasználó az, aki vízjogi engedély alapján vízhasználatot gyakorol vagy vízjogi engedélyben vízkészletet köt le,

b) üzemi vízfogyasztó az, aki ivóvizet szolgáltató közműről a saját gazdasági célú vízhasználatához településenként évi 10 000 m³-nél nagyobb vízmennyiséget használ fel.

15/B. § (1) A vízhasználónak a vízkészletjárulékot

a) 4,50 forint/m³ alapjárulék,

b) ha a vízjogi engedélyben meghatározott vízmennyiséget – az egyes külön megjelölt időszakokra is tekintettel – 10%-nál nagyobb mértékben túllépi, a teljes többletmennyiség után 9,00 forint/m³ alapjárulék,

c) ha a vízjogi engedélyköteles a tevékenységet engedély nélkül folytatja (a továbbiakban: engedély nélküli vízhasználat), 28,90 forint/m³ alapjárulék figyelembevételével, a befizetés összegét meghatározó, külön jogszabályban előírt – az igénybe vett vízmennyiség meghatározásának módjától, a vízhasznosítás és a vízkészlet jellegétől, továbbá az adott térség vízkészlet-gazdálkodási helyzetétől függő – szorzószámok alkalmazásával, a ténylegesen igénybe vett vízmennyiség

alapján kell kiszámítania.

(2) A vízmennyiség meghatározását az engedély nélküli vízhasználatnál a külön jogszabályban foglaltak szerint kell elvégezni.

(3) A vízhasználó a vízjogi engedélyben megjelölt vízmennyiség 80%-a után köteles az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott alapjárulék figyelembevételével – a §-ban meghatározottak szerint – a vízkészletjárulékot kiszámítani, ha az általa igénybe vett víz mennyisége a vízjogi engedélyben megjelölt mennyiség 80%-át nem éri el.

(4) Az üzemi fogyasztónak a vízkészletjárulékot 14,10 forint/m³ alapjárulék alapján a ténylegesen igénybe vett vízmennyiség után kell kiszámítania.

15/C. § (1) Nem kell a vízhasználónak vízkészletjárulékot fizetnie

a) a felszín alatti vízkivételnél a vízjogi engedély szerinti víztartó rétegbe visszasajtoló – a felszín alatti vizeket nem veszélyeztető – vízmennyiség után,

b) a tűzivízellátás, a polgári védelmi készenléti célokat szolgáló vízmennyiség, továbbá az életveszélyt okozó bányászati vízbetörés esetén az életmentés időtartamára kiemelt vízmennyiség után,

c) a vízjogi engedélyenként évi 500 m³-t meg nem haladó vízmennyiség után,

d) a talajvízdúsításra betáplált vízmennyiséggel azonos vízmennyiség kitermelése után, ha az a talajvízdúsítással igénybe vett vízáadó rétegből történik,

e) az ár- és belvíz befogadására kijelölt csatornák, halastavak, tározók védekezési célból történő feltöltésére használt és a főműveken átvezetett, a vízjogi engedélyben meghatározott vízmennyiség után,

f) a vízjogi engedély szerinti vízmennyiség azon része után, amely nem vehető igénybe, mert a vízkészlet természeti okokból nem áll rendelkezésre,

g) ha a hatóság a vízkivételt korlátozta,

h) a használt víz ismételt felhasználása vagy átadása után, kivéve a kettősműködésű csatornákból történő vízkivételt,

i) a felszíni vízből történő ökológiai célú vízhasználat vízmennyisége után,

j) ha a vízkészletjárulék tárgyévve vonatkozó összege nem haladja meg az 1000 forintot,

k) kármentesítés céljából történő vízkivétel esetén, ha az hatósági kötelezés vagy engedély alapján történt,

l) az öntözési célú vízhasználat esetében vízhasználónként az évi 50 000 m³-t, a halgazdálkodási és rizstermelési célú vízhasználat esetében vízhasználónként az évi 150 000 m³-t meg nem haladó vízmennyiség után,

m) a (9) bekezdés szerinti tartósan vízhiányos időszakban az öntözési, halgazdálkodási és rizstermelési vízhasználat vízmennyisége után,

n) a vízügyi hatósági jogkörben kiadott vízjogi engedélyben megadott vízmennyiségből a tél végi többletvizek – felszíni vizek, ár- és belvizek – visszatartásából és tározásából származó

hasznosított vízkészlet után, amennyiben a vízügyi igazgatási szerv igazolja, hogy a vízkivételi ponton a többlet felszíni víz mennyisége rendelkezésre áll.

(1a) Az (1) bekezdés *l)* pontja szerinti vízkészletjárulék fizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéstől az állam szociális, környezeti és gazdasági hatásokra, valamint a földrajzi és éghajlati jellemzőkre alapított okból a vízhasználó javára eltérhet.

(2) Az (1) bekezdés *f), g), l)–n)* pontjában foglalt esetben, továbbá az (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt azon esetben, ha az engedélyes a vízügyi hatósági jogkörben kiadott vízjogi engedéllyel rendelkezik, a vízkészletjárulék-fizetési kötelezettség alóli mentesség nem érinti a vízhasználatra vonatkozó, a 15/E. § szerinti nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettségeket.

(3) A vízhasználónak az (1) bekezdés *b)* és *f)* pontjaiban megjelölt mentesség megállapítását az ok bekövetkezésétől számított hatvan napon belül az illetékes vízügyi hatóságtól kell kérnie. Hatvan nap után a mentességre hivatkozni nem lehet.

(4) Nem kell az üzemi fogyasztónak vízkészletjárulékot fizetnie, ha a közegészségügyi előírások az igénybe vett vízmennyiség több mint 50%-ára ivóvízminőséget határoznak meg.

(5) Az üzemi fogyasztó köteles fizetési kötelezettségét annak keletkezésétől számított 15 napon belül az illetékes vízügyi hatóságnak az e célra készített nyomtatványon bejelenteni (bejelentkezés).

(6) A vízkészletjárulék-fizetési kötelezettség a vízhasználónál a vízjogi engedély jogerőre emelkedésével, üzemi fogyasztónál – figyelemmel a 15/B. § (4) bekezdésében foglaltakra – a 10 000 m³-t meghaladó vízmennyiség felhasználásának megkezdésével keletkezik.

(7) Azt, hogy a vízkészletjárulék az államháztartás mely szervezete javára számolható fel, továbbá annak mértékét külön jogszabály állapítja meg.

(8) A vízhasználó a kizárólag energiahasznosítás céljából kitermelt termálvíz használatára tekintettel általa fizetendő víz-készletjárulékot – legfeljebb a vízkészletjárulék összege erejéig – csökkentheti a termálvíz visszatáplálását biztosító kút kialakításával, illetve a berendezések korszerűsítésével összefüggésben, az adóévben felmerült igazolt és a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szerv által elfogadott költségének az összegével.

(9) A tartósan vízhiányos időszak várható kezdetét és végét a hidrometeorológiai előrejelzések figyelembevételével a vízgazdálkodásért felelős miniszter a Hivatalos Értesítőben közleményben közzéteszi.

15/D. § (1) A vízhasználó a naptári év első három negyedévének vízigénybevétele után számított vízkészletjárulékot és az üzemi vízfogyasztó a vízkészletjárulékot – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekkel – a tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig köteles az illetékes vízügyi hatóság által megjelölt számlára befizetni.

(2) A tárgyévet követő első hónap 15. napjáig köteles a vízhasználó a vízkészletjárulékot befizetni,

a) ha a vízjogi engedélyben meghatározott éves vízmennyiség napi átlaga (365 nap alapján) nem haladja meg a 25 m³/nap mennyiséget (kisfogyasztó),

b) ha az évnek csak meghatározott időszakában használt vizet (időszakos vízhasználó).

(3) Az engedély nélküli vízhasználat után a vízkészletjárulékot a jogerős hatósági határozat közlését követő hónap 15. napjáig kell kiszámítani és befizetni.

(4) A tárgyévet követő első hónap 15. napjáig köteles befizetni a negyedéves befizetési kötelezettség alá tartozó vízhasználó az éves teljes vízigénybevétele után fizetendő vízkészletjárulék, és az első három negyedéves vízigénybevétele után az (1) bekezdésben meghatározottak szerint befizetett vízkészletjárulék közti különbséget.

(5) A járulékfizetésre kötelezett által befizetett összeget – ha az összes tartozásnál kisebb – sorrendben (ezen belül nemenként a legrégebbi tartozástól kezdve) az adóbírságra, a mulasztási bírságra, azt követően a késedelmi pótlékra, végül a vízkészletjárulék tartozásra kell elszámolni.

(6) A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről szóló kormányrendeletben meghatározott adásvételre vagy kisajátításra fordított pénzösszeg a befizetett vízkészletjárulékból visszaigényelhető.

15/E. § (1) A vízhasználó a naptári év első három negyedében, az üzemi fogyasztó negyedévente a tárgynegyedét követő hónap 15. napjáig köteles az e célra szolgáló adatlapon az illetékes vízügyi hatóság részére nyilatkozni a tényleges vízigénybevételéről, valamint a fizetési kötelezettség alapadatairól, kiszámításáról.

(1a) A vízhasználó az (1) bekezdésben meghatározott éves adatokról – összevontan is – a tárgyévet követő hó 15. napjáig köteles az illetékes vízügyi hatóság részére nyilatkozni.

(1b) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 15/D. § (2) bekezdésében meghatározott, éves befizetési kötelezettség körébe eső vízhasználó az (1) bekezdésben meghatározott adatokról az e célra szolgáló adatlapon a tárgyévet követő hónap 15. napjáig köteles nyilatkozni.

(1c) A közüzemi szolgáltató köteles nyilatkozni az üzemi fogyasztó részére lekötött és ténylegesen szolgáltatott vízmennyiségről a tárgyévet követő hónap 15. napjáig az e célra szolgáló adatlapon.

(2) A vízkészletjárulék-fizetés bizonylatait a vízügyi hatóság ellenőrzi. Ha a fizetésre kötelezett a bejelentkezési, a nyilatkozattételi, a nyilvántartási, illetőleg a vízkészletjárulék- és pótlékfizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az adózás rendjéről szóló törvényt kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ahol a törvény adóhatóságot említ, azon vízügyi hatóságot kell érteni.

(3) Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. §-a (3) bekezdése első fordulataiban a pótlékfizetés kezdő napjának eltérő megállapítására a 171. § (1) bekezdésében, továbbá a 134. §-ban meghatározott, a fizetési kötelezettség mérséklésére, elengedésére vonatkozó szabályokat a vízügyi hatóság nem alkalmazhatja.

Mezőgazdasági vízszolgáltatási díj

15/F. § (1) Aki mezőgazdasági vízszolgáltatást vesz igénybe, a szolgáltató részére mezőgazdasági vízszolgáltatási díjat fizet. Az állam az öntözési, rizstermelési és halgazdasági vízhasználat vízszolgáltatási díját kormányrendeletben meghatározottak szerint átvállalhatja.

(2)

(3) A mezőgazdasági vízszolgáltatási díjat a rendelkezésre állást biztosító alapidjából és a felhasznált vízmennyiséggel arányos díjból álló kéttényezős díjként, vízszolgáltatási idényre, időarányosan kell megállapítani.

(4) A mezőgazdasági vízszolgáltatási díj mértékét úgy kell meghatározni, hogy:

a) fedezetet biztosítson a mezőgazdasági vízszolgáltatás folyamatos és hatékony működtetéséhez, hosszú távú fenntartásához,

b) hozzájáruljon a mezőgazdasági vízszolgáltatás biztonságos ellátásához,

c) ösztönözzön a mezőgazdasági vízszolgáltatás minimális költségszinten történő ellátására és

d) feleljen meg e törvény szerinti költségmegtérülés elvének.

(5) A mezőgazdasági vízszolgáltatási díj megállapításának részletes szabályait a mezőgazdasági vízszolgáltatás díjképzési rendjéről szóló kormányrendelet határozza meg.

1993. évi XLVIII. törvény

a bányászatról

A bányajáradék

Bt.20. § (1) A kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia után az államot részesedés, bányajáradék illeti meg.

(2) Bányajáradékot fizet:

a) a bányavállalkozó,

b) az 1. § (2) bekezdése szerinti tevékenységre engedéllyel rendelkező, az 1. § (7) bekezdése szerinti engedélyes, valamint a 3. § (1a) bekezdés b) pontja szerint kitermelésre jogosult, és

c) a geotermikus energiát kitermelő jogalany

az általa kitermelt ásványi nyersanyag és geotermikus energia, illetve föld alatti szénelgázosítással történő kitermelés esetében az általa igénybevett ásványi nyersanyag után.

(3) A bányajáradék mértéke a hatósági engedély alapján kitermelt ásványi nyersanyag mennyisége után keletkező értékek:

a) a termelési műszaki üzemi terv alapján 2008. január 1. előtt üzemszerűen termelésbe állított szénhidrogén mezőkön kitermelt kőolaj és földgáz esetében – a b), d) és e) pontban foglalt kivétellel – 16%-a

b) az 1998. január 1. előtt termelésbe állított szénhidrogén mezőkön kitermelt földgáz esetében

ba) J%-a, ahol

$$J = \frac{P - A \cdot k}{P} \cdot 100$$

J: a bányajáradék százalékos mértéke;

P: az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók ellátása érdekében értékesített földgáz esetén az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló jogszabályban megállapított hatósági ár; szabadáras értékesítés esetén a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó árak képzéséről szóló miniszteri rendeletben elismert földgáz aktuális ár tárgyévét megelőző, éves, USA-dollárban kifejezett átlagának és az MNB hivatalos napi árfolyamainak átlagának szorzata;

A: a hazai kitermelésű földgáz elismert értéke 2003-ban;

k: korrekciós tényező, melynek értéke 2003-ban 1, és az ezt követő években évenként 0,24-gyel növekszik;

bb) 12%-a, amennyiben a bányajáradék ba) pont szerint számított mértéke a 12%-ot nem éri el;

c) a próbatermelés során, valamint a termelési műszaki üzemi terv alapján 2008. január 1. után üzemszerűen termelésbe állított szénhidrogén mezőkön kitermelt kőolaj és földgáz esetében a d) és e) pontban foglalt kivétellel

ca) 12%-a, ha a szénhidrogén mezőből a kitermelt földgáz mennyisége évente a 300 millió m³-t, kőolaj esetében az 50 kt-t nem halad meg,

cb) 20%-a, ha a szénhidrogén mezőből éves szinten a kitermelt földgáz mennyisége a 300 millió m³-nél nagyobb, de 500 millió m³-t nem halad meg, kőolaj esetében 50 kt-nál nagyobb, de 200 kt-t nem halad meg,

cc) 30%-a, ha a szénhidrogén mezőből éves szinten a kitermelt földgáz mennyisége 500 millió m³-t meghalad, kőolaj esetében 200 kt-t meghalad;

d) a 2007. július 1-jét megelőzően működésbe állított föld alatti gáztárolás kényszerű párnagáz lecseréléséből származó földgáz, valamint a szén-dioxid gáz esetében 12%-a;

e) a magas inertgáz tartalmú földgáz esetében 8%-a;

f) az energiahordozók kivételével a külfejtéssel termelt nemfém ásványi nyersanyagok esetében 5%-a;

- g) kőszenek mélyműveléses bányászata esetén 0%-a;
- h) egyéb szilárd ásványi nyersanyagok esetében 2%-a;
- i) a nem hagyományos eredetű és különleges eljárással kitermelhető szénhidrogén esetében 2%-a.

(3a) A bányajáradék mértéke

a) az 1. § (7) bekezdése szerinti más hatósági engedély alapján kitermelt és az engedélyben foglalt tevékenységgel össze nem függő célra, vagy

b) a 3. § (1a) bekezdés b) pontja szerint a katasztrófaveszély vagy az Alaptörvény 53. cikke szerinti veszélyhelyzet megszűnését követően más célra

felhasznált, hasznosított vagy értékesített ásványi nyersanyag mennyisége után keletkező értéknek az 50%-a.

(3b) A föld alatti szénelgázosítással történő kitermelés esetében a bányajáradék mértéke az igénybevett ásványi nyersanyag mennyisége után keletkező értéknek a 2%-a.

(4) Ha a Brent kőolaj tőzsdei jegyzésárának havi átlaga a 80 USD/bbl árat eléri vagy meghaladja, a (3) bekezdés a)–c) pontok szerinti bányajáradék mértéke 3-3 százalékponttal emelkedik. Ha a Brent kőolaj tőzsdei jegyzésárának havi átlaga a 90 USD/bbl árat eléri vagy meghaladja, a (3) bekezdés a)–c) pontok szerinti bányajáradék mértéke további 3-3 százalékponttal emelkedik.

(5) A bányajáradék mértéke 0% a növelt hatékonyságú művelési eljárások alkalmazásával kitermelt szénhidrogén mennyisége után.

(6) Nem kell bányajáradékot fizetni

a) az 1. § (7) bekezdése szerinti esetben, az építési engedély alapján kitermelt 500 m³-t meg nem haladó ásványi nyersanyag mennyisége után, függetlenül a felhasználás céljától,

b) a közúti közlekedésről szóló törvény, valamint a vasúti közlekedésről szóló törvény szerint a magyar állam nevében és javára eljáró építető részére kiadott, a bányafelügyelet engedélyétől eltérő, más hatósági engedély alapján végzett tevékenység során kitermelt ásványi nyersanyag mennyisége után,

c) az anyagnyerő helyről kitermelt és a vizek kártételei elleni védelem és védekezés célját szolgáló önkormányzati tulajdonú közcélú vízilétesítménybe beépített ásványi nyersanyag után,

d) a 30 °C-ot el nem érő energiahordozóból kinyert geotermikus energia után,

e) a kitermelt geotermikus energia 50%-ot meghaladóan hasznosított mennyisége után, valamint

f) a vízjogi engedély alapján gyógyászati (balneológiai) célra hasznosított termálvíz visszahűtéséből származó geotermikus energiának (hőenergiának) az engedélyes saját céljára történő hasznosítása után.

(7) A bányajáradék mértéke geotermikus energia esetében a kitermelt geotermikus energia értékének 2%-a.

(8) A bányajáradék mértékét koncessziós szerződés (12. §) alapján gyakorolt bányászati tevékenység esetén a miniszter

a) az ásványi nyersanyag fajták,

b) a kitermelés, illetve a geotermikus energia hasznosítás eredményességét befolyásoló természeti adottságok és

c) egyéb közérdek

különbözőségének figyelembevételével kitermelési helyenként állapítja meg.

(9) A bányajáradékot pénzben kell teljesíteni. A befizetett bányajáradék költségként számolható el.

(10)

(11) A bányajáradék pénzben kifejezett összege a kitermelt ásványi nyersanyag vagy geotermikus energia értékének e törvényben vagy a koncessziós szerződésben meghatározott százaléka. A bányajáradék számításának alapja az ásványi nyersanyag természetes előfordulási helyéről kitermelt, a bányanyíláson kiszállított, kútfejen vagy ennek hiányában a kútfejre visszaszármasztott módon mért mennyiség értéke.

(12)

(13)

(14) A bányateleknek az 5. § (2) bekezdés szerinti kiterjesztése, valamint bányatelek föld alatti gáztárolásra történő engedélyezése során a bányafelügyelet állapítja meg annak a föld alatti gáztárolóban lévő, állami tulajdonban álló szénhidrogénnek a mennyiségét, amelyre a bányatelek jogosultja tulajdonjogot szerezhet. A bányavállalkozó a föld alatti gáztárolásra megállapított bányatelekről rendelkező határozat jogerőre emelkedésétől számított 180 napon belül kérheti a föld alatti gáztárolóban levő, állami tulajdonban álló szénhidrogén tulajdonba adását. A kérelemről a bányafelügyelet dönt. A bányajáradékot az első műszaki üzemi terv jóváhagyását követő 30 napon belül meg kell állapítani.

(15) A bányavállalkozó, bányászati jogának fennállása alatt – ideértve a szüneteltetést is – köteles a bányafelügyeletnek bejelenteni, ha ellene a bíróság felszámolási eljárást indított, vagy az arra jogosult végelszámolást rendelt el.

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

6. számú melléklet az 1995. évi CXVII. törvényhez A mezőgazdasági őstermelői tevékenységekről

Őstermelői tevékenységnek minősül a saját gazdaságban történő növénytermelés, ültetvénytelepítés, állattenyésztés, termékfeldolgozás, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik, a saját gazdaságban egyes mezőgazdasági termékek jogszabályba nem ütköző gyűjtése, a saját tulajdonú földterületen végzett erdőgazdálkodás és saját tulajdonú erdőterületen az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerinti erdei haszonvétel keretében végzett tevékenység, mindezekre nézve akkor, ha az előállított termék vagy a tevékenység az e melléklet II. pontjában felsoroltak valamelyikébe beletartozik, ideértve a saját gazdaságban termelt gyümölcs felhasználásával bérfőzés keretében történő párlatkészítést is.

1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról

24. § (1) A pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó.

(2) 73 A keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként - a tényleg megállapítható összegtől függetlenül - az alábbi értéket kell számításba venni:

a) tartási vagy élelmezési követelés, egyéb járadék, más időszakos szolgáltatás vagy haszonvétel iránti perben a még teljesítendő valamennyi szolgáltatás értékét, de nem többet, mint az egy évi szolgáltatás értékét;

2012. évi II. törvény

a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

97. Erdei haszonvételek jogosulatlan gyakorlása

243. § (1) Aki

a) erdőben, valamint erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen a külön jogszabályban meghatározott erdei haszonvételeket – a fakitermelés, a vadászati jog gyakorlása vagy hasznosítása, valamint az elhalt fekvő fa és gally gyűjtése, illetve elhalt, száraz ág nyesése kivételével – jogszerűtlenül gyakorolja,

b) az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény hatálya alá tartozó területről kitermelt faanyagot az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott szállítójeggyel szállít, szabálysértést követ el.

(1a) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabálysértés miatt kiszabott pénzbírságról, helyszíni bírságról a szabálysértési hatóság, valamint a helyszíni bírságotól jogosult szerv vagy személy haladéktalanul értesíti az erdészeti hatóságot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, a természeti, védett természeti és Natura 2000 területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

2012. évi C. törvény

a Büntető Törvénykönyvről

Természetkárosítás

242. § (1) Aki

a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,

b) védett élő szervezet vagy az Európai Unióban természetvédelmi szempontból jelentős növény- vagy állatfaj egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,

c) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás az élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza,

a) hogy az (1) bekezdés a) vagy b) pontja esetében az elpusztított élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét,

b) amely az (1) bekezdés c) pontja esetében az élő szervezet állományának fennmaradását veszélyezteti.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában élő szervezet egyede:

a) az élő szervezet egyedének valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota,
b) az élő szervezetek keresztezéseként és kereszteződésekként létrejött egyed,
c) az élő szervezet egyedének származéka, ami alatt érteni kell az elpusztult élőlényt, valamint annak vagy az élő szervezet egyedének bármely részét, továbbá azt a terméket vagy készítményt, amely a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz.

243. § (1) Aki Natura 2000 területet, védett barlangot, védett természeti területet vagy védett élő szervezetek életközösségét, illetve azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás a Natura 2000 terület, a védett barlang, a védett természeti terület vagy a védett élő szervezetek életközössége, illetve azok élőhelye jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában Natura 2000 terület alatt a természet védelméről szóló törvényben meghatározott fogalmat kell érteni.

Egyéb jogszabályok amelyek érinthetik az ökoszisztéma szolgáltatásokat

Mezőgazdaság

Géntechnológia

1998. évi XXVII. törvény a géntechnológiai tevékenységről

86/2006. (XII. 23.) FVM rendelet a géntechnológiával módosított, a hagyományos, valamint az ökológiai gazdálkodással termesztett növények egymás mellett folytatott termesztéséről

61/2016. (IX. 15.) FM rendelet a GMO-mentességre utaló jelölésről

Földterületek

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény

2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról

2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről

2010. évi LXXXVII. törvény a Nemzeti Földalapról

2007. évi CVI. törvény az állami vagyronról

254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet az állami vagyonnal való gazdálkodásról

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról

85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet a telekalakításról

63/2012. (VII. 2.) VM rendelet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei előtt kezdeményezett eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól

Talajvédelem

90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól

90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól

Erdővédelem

2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

1994. évi IL. törvény az erdőbirtokossági társulatról

153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

36/2010. (IV. 13.) FVM rendelet az erdészeti termőhelyfeltárás részletes szabályairól

11/2010. (II. 4.) FVM rendelet az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól

44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet a mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről

110/2003. (X. 21.) FVM rendelet az erdészeti szaporítóanyagokról

88/2000. (XI. 10.) FVM rendelet az Erdőrendezési Szabályzatról

107/1997. (XII. 20.) FM rendelet az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvénynek a honvédelmi kezelésben lévő erdőterületekre és fásításokra vonatkozó egyes szabályainak végrehajtásáról

15/1989. (X. 8.) MÉM rendelet az Erdészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról

4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet az erdők tűz elleni védelméről

24/2012. (III. 19.) VM rendelet a földalatti gombák gyűjtéséről

135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet a fás szárú ültetvényekről

69/2016. (X. 14.) FM rendelet a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről, valamint az előző évek tervezéséről is több jogszabály rendelkezik

Vadászat

1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról

79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól

13/2016. (III. 2.) FM rendelet a vadgazdálkodási tájegységekről

Horgászat, halászat

2013. évi CII. törvény a halgazdálkodásról és a hal védelméről

111/2009. (VIII. 19.) FVM rendelet az idegen és nem honos halfajoknak akvakultúrában való alkalmazásával kapcsolatos szabályokról

56/1997. (X. 21.) BM–FM együttes rendelet határterületen a vadászat, határvízen a közlekedés, a halászat és a horgászat rendjéről

133/2013. (XII. 29.) VM rendelet a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról

34/2011. (IV. 28.) VM rendelet a halkeltető állomások üzemeltetéséről, valamint a tenyészhalak és hal szaporítóanyag felajánlásáról, értékesítéséről

Állattenyésztés-állatvédelem

1993. évi CXIV. törvény az állattenyésztésről

1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről

2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről

40/2013. (II. 14.) Korm. rendelet az állatkísérletekről

44/2003. (IV. 26.) FVM rendelet a Magyar Takarmánykódex kötelező előírásairól

32/1994. (VI. 28.) FM rendelet a tenyészállatok teljesítményvizsgálatáról és tenyészértékbecsléséről

4/2007. (I. 18.) FVM-KvVM együttes rendelet a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról

Növénytermesztés-növényvédelem

2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

40/2004. (IV. 7.) FVM rendelet a növényfajták állami elismeréséről

14/2017. (III. 23.) FM rendelet a gyümölcs szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről

89/2004. (V. 15.) FVM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról

65/2011. (VII. 11.) VM rendelet a zöldség- és gyümölcsfajok tájfajtáinak és házikerti fajtáinak elismeréséről, valamint vetőmagvaik előállítási és forgalomba hozatali feltételeiről

42/2007. (III. 13.) Korm. rendelet a gyümölcsös ültetvények, valamint a gyümölcsös ültetvény méretet el nem érő, gyümölcsfával betelepített területek 2007. évi összeírásának végrehajtásáról

104/2009. (VIII. 5.) FVM rendelet a tájfajták állami elismeréséről, valamint vetőmagvaik előállítási és forgalmazási feltételeiről

36/2006. (V. 18.) FVM rendelet a termésnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról

82/2004. (V. 11.) FVM rendelet a gyümölcs és zöldség ellenőrzéséről

95/2003. (VIII. 14.) FVM rendelet a növényi genetikai anyagok megőrzéséről és felhasználásáról

65/2011. (VII. 11.) VM rendelet a zöldségnövény fajok tájfajtáinak és házikerti fajtáinak elismeréséről, valamint vetőmagvaik előállítási és forgalomba hozatali feltételeiről

45/2008. (IV. 11.) FVM rendelet a dísznövény szaporítóanyagok forgalomba hozataláról

87/2006. (XII. 28.) FVM rendelet a szőlő szaporítóanyagok előállításáról, minősítéséről és forgalomba hozataláról

50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet a zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról

27/2012. (III. 24.) VM rendelet a gyümölcs tájfajták állami elismeréséről, valamint szaporítóanyagaik előállítási és forgalomba hozatali feltételeiről

107/2011. (XI. 10.) VM rendelet az étkezési célra forgalomba kerülő vadon termett gombák gyűjtéséről, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról

Agrár és egyéb támogatások

10/2015. (III. 13.) FM rendelet az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről

16/2015. (IV. 9.) FM rendelet a mezőgazdasági kistermelői támogatásról

27/2008. (III. 12.) FVM rendelet a vadgazdálkodáshoz kapcsolódó tevékenységek csekély összegű (de minimis) támogatásáról

139/2009. (X. 22.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

124/2009. (IX. 24.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

102/2008. (VIII. 8.) FVM rendelet az erdők felújításának csekély összegű (de minimis) támogatásáról

132/2004. (IX. 11.) FVM rendelet a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján az Európai Unió által társfinanszírozott mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtott támogatás igénybevételének részletes szabályairól

32/2008. (III. 27.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól

29/2010. (III. 30.) FVM rendelet a zöldség, gyümölcs és a dohány szerkezetátalakítási nemzeti program Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott különleges támogatásának igénybevételéhez kapcsolódó feltételek megállapításáról

27/2008. (III. 12.) FVM rendelet a vadgazdálkodáshoz kapcsolódó tevékenységek csekély összegű (de minimis) támogatásáról

53/2011. (VI. 10.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a genetikai erőforrások megőrzése intézkedés keretében a növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzéséhez nyújtandó támogatások igénybevételének részletes feltételeiről

Bányászat

1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról

203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról

161/2017. (VI. 28.) Korm. rendelet a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról

Vízjog

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

1995. évi LXXXII. törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény kihirdetéséről

2000. évi XLII. törvény a víziközeledésről

2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről

2009. évi CXLIV. törvény a vízitársulatokról

2011. évi CCIX. törvény a víziközmű szolgáltatásról

72/1996. (V.22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról

- 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól
- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről
- 178/1998. (XI. 6.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról
- 120/1999. (VIII.6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- 173/2003. (X.28.) Korm. rendelet a nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyszolgáltatásról
- 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 221/2004. (VII.21.) Korm. rendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól
- 157/2005. (Korm. rendelet a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról)
- 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
- 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról
- 103/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet az ásványi nyersanyag és a geotermikus energia természetes előfordulási területének komplex érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálatáról
- 58/2013. (II.27.) Korm. rendelet a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról
- 18/1996. (VI.13.) KHVM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről
- 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz- és belvízvédekezésről

12/1997. (VIII.29.) KHVM rendelet a termelt és szolgáltatott vizek gázmentesítéséről

43/1999. (XII.26.) KHVM rendelet a vízkészletjárulék kiszámításáról

18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról

28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól

30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról

59/2008. (IV.29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről

64/2012. (XII.7.) NFM rendelet Az állami tulajdonban lévő vizek mederhasználati díjairól

7/2012. (II.10.) BM utasítás a vízkárelhárítás országos irányításának szervezeti és működési szabályzatáról

146/2011. (VII. 27.) Korm. rendelet a vízkárelhárítási célú tározók létesítésére, az érintett ingatlanok használatára és a kártalanítási eljárásra vonatkozó szabályokról

23/1998. (XI. 6.) KHVM rendelet a vízügyi igazgatási szervezet vízgazdálkodási nyilvántartásáról

223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Területrendezés, településfejlesztés, kulturális örökség védelme

Területrendezés és településfejlesztés

2016. évi LXXIV. törvény a településkép védelméről

1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről

2005. évi LXIV. törvény a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről

2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről

2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról

314/2012. (XI.8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés rendjéről

283/2002. (XII. 21.) Korm. rend. a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről

253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről (OTÉK)

218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet, a területfejlesztési koncepció a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól

76/2009 (IV.8.) Korm. rend. a területrendezési hatósági eljárásról

77/2010 (III.25.) Korm. rend. a területrendezési tervezési jogosultságról és a területrendezési tervezési tevékenység felügyeletét ellátó hatóság kijelöléséről

Tervtanácsok, főépítések, tervpályázat

252/2006.(XII.7.) Korm. rendelet a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról

190/2009.(IX.15.) Korm. rendelet a főépítési tevékenységről

Építészeti értékvédelem, műemlékvédelem

2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről

2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről

439/2013. (XI.20.) a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről

303/2011. (XII. 23.) A történelmi emlékhelyekről

A világörökségi kezelési tervről, a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentációról és a világörökségi várományos helyszínekről szóló 315/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet

191/2001. (X. 18.) Korm. rendelet az örökségvédelmi bírságról

17/2012. (II. 16.) Korm. rendelet az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságáról

45/2012. (XI. 30.) EMMI rendelet a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó szabályokról

7/2005. (III. 1.) NKÖM rendelet a Budapest és Pannonhalma világörökségi helyszíneinek műemléki jelentőségű területté nyilvánításáról

13/2015. (III. 11.) MvM rendelet a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól

Környezetvédelem, zaj-, levegővédelem

Általános környezetvédelem

1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól

106/1995. (IX. 8.) Korm. rendelet a felszámolási eljárás és a végelszámolás környezet-és természetvédelmi követelményeiről

2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről

91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól

219/2011. (X.20.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről

57/2013. (II.27.) Korm. rendelet a telepengedély illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól

Zaj- és levegővédelem

284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

140/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet egyes kültéri berendezések zajkibocsátási követelményeiről és megfelelőségük tanúsításáról

142/2001. (VIII. 8.) Korm. rendelet a háztartási gépek zajkibocsátási értékeinek feltüntetési kötelezettségéről

280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

310/2008. (XII.20.) Korm. rendelet az ózonréteget lebontó anyagokkal és egyes flourtartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységről

306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet a levegő védelméről

75/2005. (IX. 29.) GKM-KvVM együttes rendelet a nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű motorok gáznemű és részecskékből álló szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról

93/2007. (XII.18.) KvVM r. a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról

27/2008. (XII.03.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

4/2011. (I.14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről

6/2011. (VIII.18.) VM rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról

110/2013. (XII.04.) VM rendelet az 50 MW th és annál nagyobb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről

Természetvédelem

3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

Kultúra – rekreáció - idegenforgalom

2005. évi CLXIV. törvény a kereskedelemről

2016. évi CLVI. törvény a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól

78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről

121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet a közfürdők létesítéséről és működéséről

239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

46/2001. (XII. 27.) BM rendelet a szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól

Stratégiák

29/2008. (III. 20.) OGY határozat a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

27/2015. (VI. 17.) OGY határozat a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról

28/2015. (VI. 17.) OGY határozat a biológiai sokféleség megőrzésének 2015–2020 közötti időszakra szóló nemzeti stratégiájáról

1382/2013. (VI. 27.) Korm. határozat a vízgazdálkodási tanácsokról

1307/2011. (IX. 6.) Korm. határozat a Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégiáról

1110/2017. (III. 7.) Korm. határozat a Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról

1/2014. (I. 3.) OGY határozat a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról

1602/2015. (IX. 8.) Korm. határozat az Energia- és Klímatudatossági Szemléletformálási Cselekvési Tervről

1537/2016. (X. 13.) Korm. határozat a 2016–2030 közötti időszakra szóló Nemzeti Erdőstratégiáról

18/2013. (III. 28.) OGY határozat a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról 2012-2024

2253/1999. (X. 7.) Korm. határozat a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről

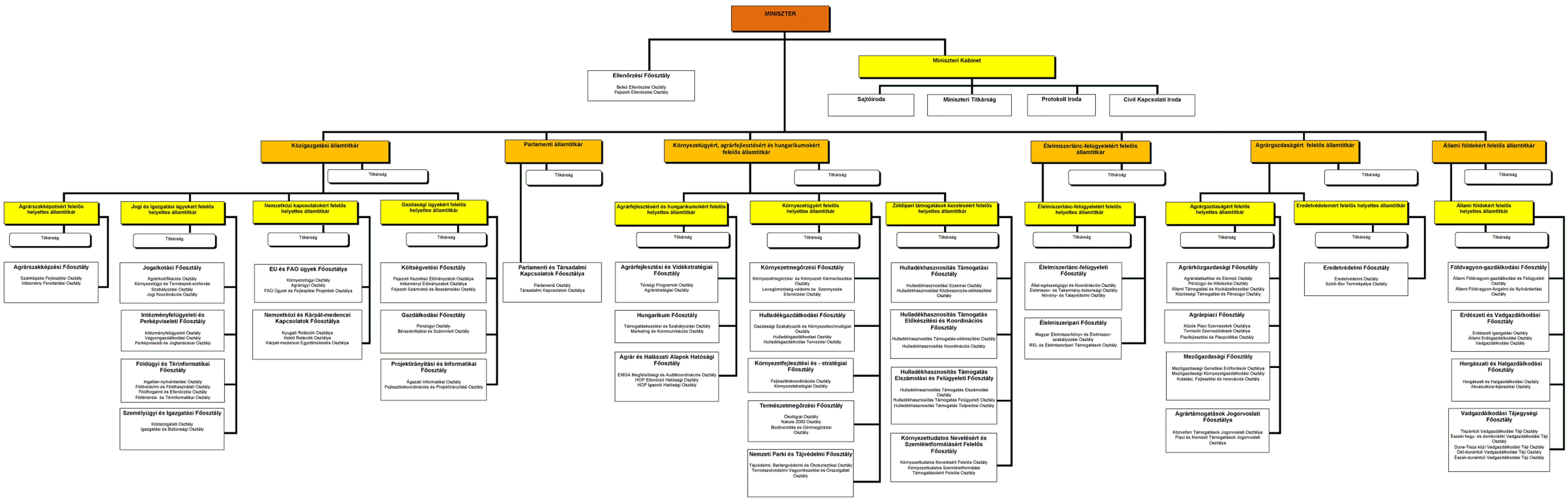
Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

Élelmezési célú növényi genetikai erőforrások megőrzésének szakmai stratégiája (2013-2020)

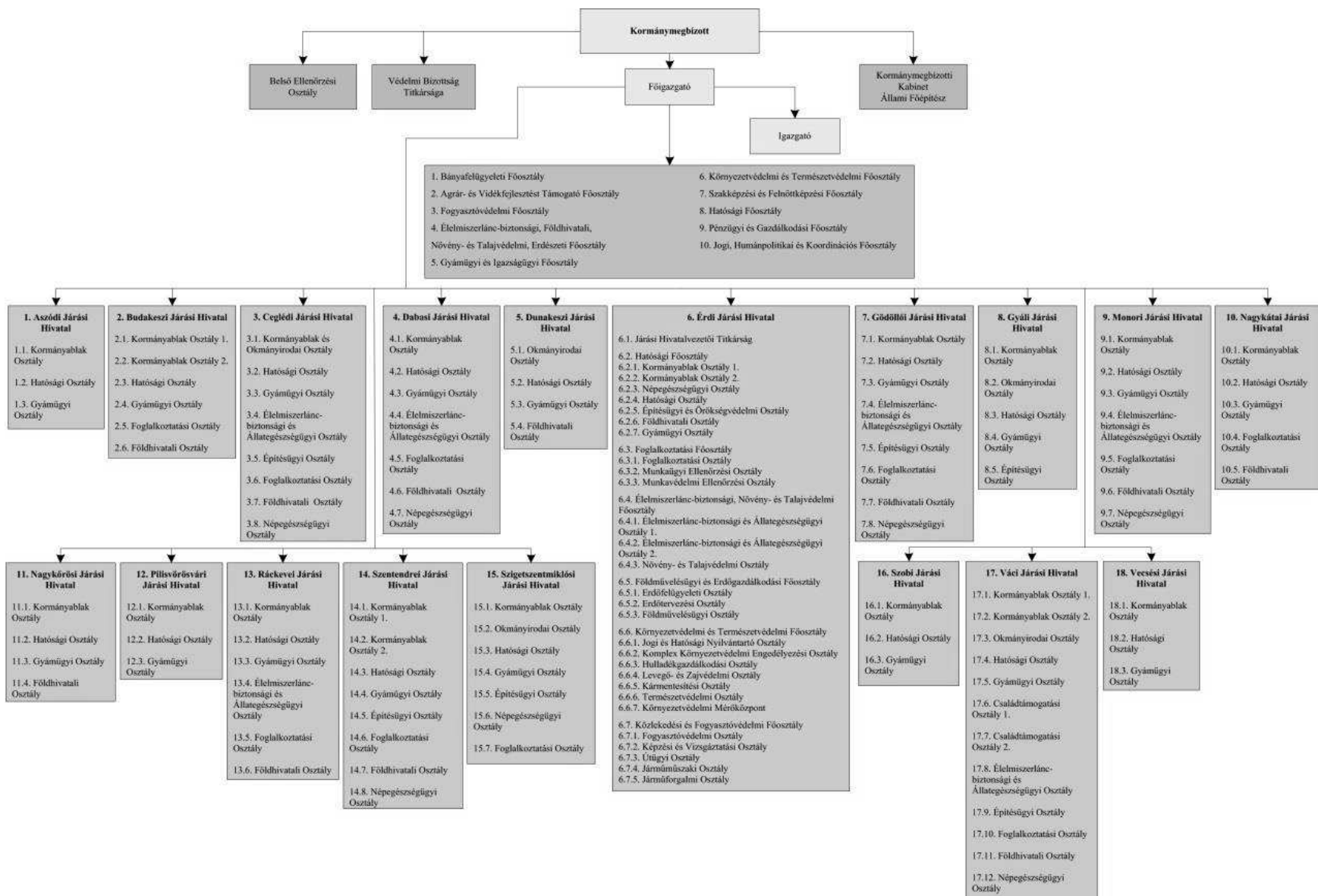
Élelmiszer-biztonsági Stratégia 2013-2022

Vidékfejlesztési Stratégia 2012-2020

Országos ökoturizmus fejlesztési stratégia

4. A Pest Megyei Kormányhivatal szervezeti felépítése

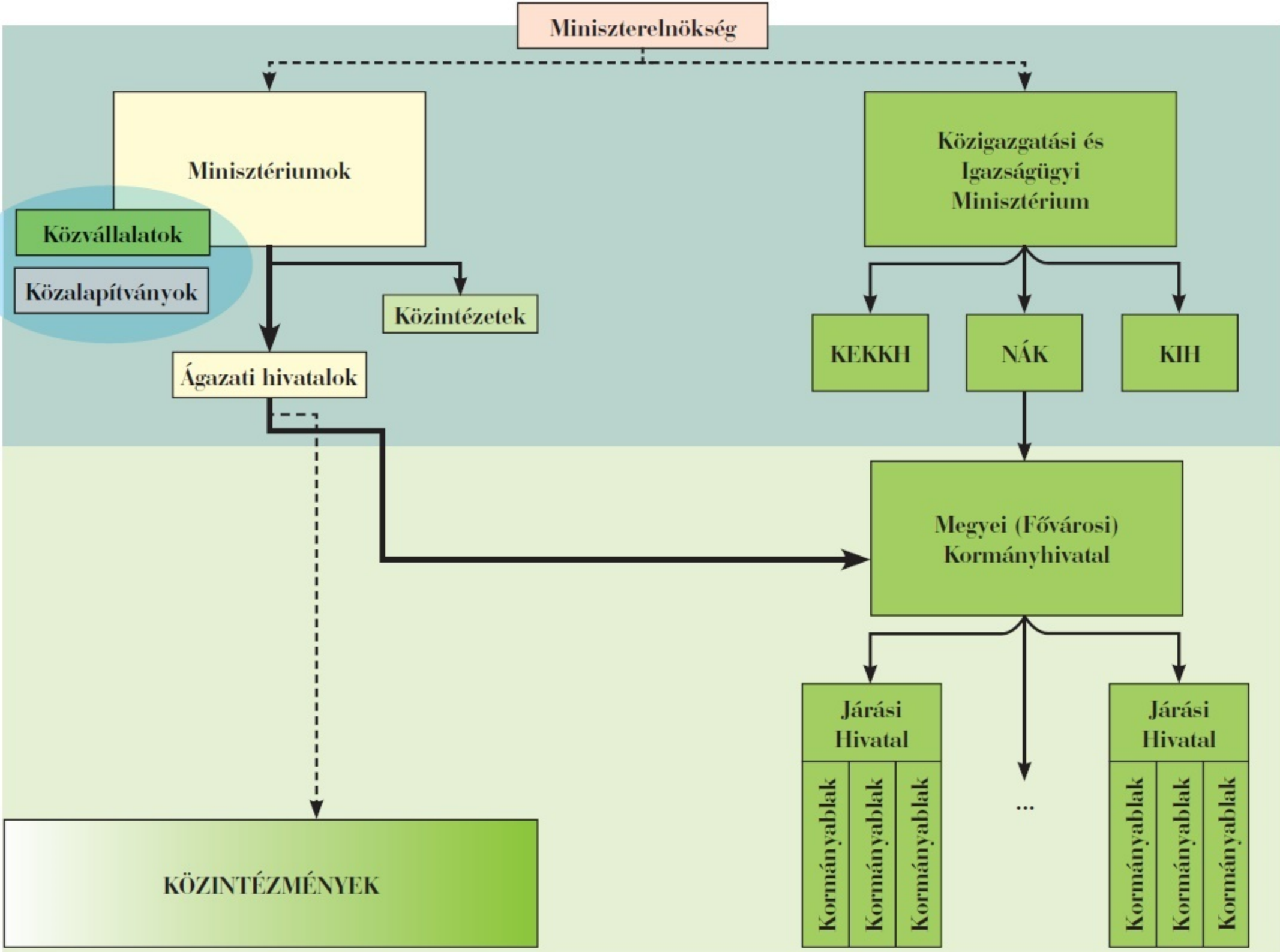

MAGYARORSZÁG JÁRÁSAI, 2016. JANUÁR 1.

- 1 Budapest I. kerület
- 2 Budapest II. kerület
- 3 Budapest III. kerület
- 4 Budapest IV. kerület
- 5 Budapest V. kerület
- 6 Budapest VI. kerület
- 7 Budapest VII. kerület
- 8 Budapest VIII. kerület
- 9 Budapest IX. kerület
- 10 Budapest X. kerület
- 11 Budapest XI. kerület
- 12 Budapest XII. kerület
- 13 Budapest XIII. kerület
- 14 Budapest XIV. kerület
- 15 Budapest XV. kerület
- 16 Budapest XVI. kerület
- 17 Budapest XVII. kerület
- 18 Budapest XVIII. kerület
- 19 Budapest XIX. kerület
- 20 Budapest XX. kerület
- 21 Budapest XXI. kerület
- 22 Budapest XXII. kerület
- 23 Budapest XXIII. kerület

Központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények - 2017. január 1-i állapot

Földművelésügyi Minisztérium	1	Agrárgazdasági Kutató Intézet	Gazdaságfejlesztési, kutatási feladatok, szaktanácsadás	A földművelésügyi miniszter által kiadott 40.471/1991. (XII.23.) létesítő határozat	-	AKI és a NAIK tekintetében felkérték az MTA elnökét,
	2	Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ	Kutatási-fejlesztési és innovációs programok kidolgozása és végrehajtása	Az állam tulajdonában álló egyes agrárkutató gazdasági társaságok állami feladatellátásának központi költségvetési szerv által történő átvételéről szóló 385/2013. (XI. 7.) Korm. rendelet	-	továbbá az EMMI, FM, Miniszterelnökség minisztérium, hogy vizsgálja meg és készítsen intézkedési tervet az agrárkutatás jövőjéről
	3	Haszonállat-Génmegőrzési Központ	Haszonállat-génmegőrző és-tenyésztő tevékenység folytatása	Alapító okirat száma:IFPF/11/2/2015	-	-
	4	Növényi Diverzitás Központ	Országos szántóföldi- és zöldségnövény génbank gyűjtemények fejlesztése, megőrzése	Alapító okirat száma: IFPF/11/1/2015.	-	-
	5	Herman Ottó Intézet helyett	Agrár-és gazdaságfejlesztési feladatok, szaktanácsadás, felnőttképzés	A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet	Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Herman Ottó Intézet megszűnt, feladatait a Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság látja el
	6	Földmérési és Távérzékelési Intézet helyett	Ingtalan-nyilvántartás informatikai rendszereinek üzemeltetése, földmérési jelek fenntartása	A földhivatalok, valamint a Földmérési és Távérzékelési Intézet feladatairól, illetékességi területéről, továbbá egyes földhivatali eljárások részletes szabályairól szóló 373/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet	Budapest Főváros Kormányhivatal	Jogutódlással megszűnt
	7	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal helyett	Uniós támogatások kifizetése, ellenőrzése	A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 256/2007. (X. 4.) Korm. rendelet	fővárosi és megyei kormányhivatalok-MAK	a) kifizető ügynökségi tevékenységét a Magyar Államkincstár látja el; b) az MVH megyei kirendeltségei a fővárosi és megyei kormányhivatalok
	8	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal helyett	Élelmiszerlánc-felügyeleti, növény-termesztési és állattenyésztési hatósági feladatok	A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet	fővárosi és megyei kormányhivatalok	Jogutódlással
	9	Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség helyett	Környezet- és természetvédelmi hatósági feladatok	A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet	Pest Megyei Kormányhivatal-FM	Nemzeti Hulladékgazdálkodási Igazgatóság- FM beolvadt
	10	Nemzeti Földalapkezelő Szervezet helyett	Nemzeti földvagyon hasznosítása	A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény	FM	a központi szervének az FM-be történő beolvadásával, területi szervei megszüntetésével – megszűnik
	11	Országos Meteorológiai Szolgálat	Meteorológiai rendszerek üzemeltetése, adatok gyűjtése, rendszerezése	Az Országos Meteorológiai Szolgálatról szóló 277/2005. (XII. 20.) Korm. rendelet	-	

